

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3136

Izhaja vsak četrtek

Plačljina za tiskovino: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din za tiskovino; za posamezne številke: četrtletno 3 Din, polletno 6 Din, celoletno 12 Din. Za posamezne številke: četrtletno 3 Din, polletno 6 Din, celoletno 12 Din. Za posamezne številke: četrtletno 3 Din, polletno 6 Din, celoletno 12 Din.

Družba sv. Cirila in Metoda je zborovala v Kočevju

Narodnoobrambna Družba sv. Cirila in Metoda je imela v nedeljo svoj zbor v čitalnici Dijaškega doma v Kočevju, kjer so se zbrale množice narodnih delavcev in delavk iz vse Slovenije. Na postaji so priredili kočevski Slovenci gostom izredno prisrčen sprejem, po katerem se je izpred postaje razvil veličasten sprevod po mestu. Pri sprevodu so sodelovali tudi Sokoli, ki so popoldne nastopili na telovadišču.

Občni zbor družbe je vodil prvomestnik inž. Janko Mačkovšek. Na njegov predlog je bilo med burnim odobravanjem sklenjeno, da se odpošlje Nj. Vel. kralju Petru II. vdanostna brzojavka. Pismeno so zborovalce poleg drugih pozdravili senator dr. Albert Kramer, podban v pokoju dr. Otmar Pirkmajer in častna dvorna dama Franja Tavčarjeva, ki je tudi častna predsednica družbe.

Iz izčrpnih poročil prvomestnika inž. Mačkovška in tajnika ravnatelja Grudna je razviden velik pomen poslanstva, ki ga vrši Družba sv. Cirila in Metoda. Obravnavala so se razmere na Primorskem, kjer se žal niso izpolnile vse obljube, ki jih je dal italijanski minister za zunanje posle grof Ciano naši vladi, potem razmere na Koroškem, kjer se je položaj Slovencev še poslabšal. Dalje je bil govor o razmerah na Kočevskem in pa o razmerah vzdolž naše severne meje.

Na severni meji je slovenski človek vinar, čar zaposlen pri nemškem grofu, baronu, veleindustriju in rentniku, ki živijo onstran meje, pa imajo svoja posestva na naši strani. Narodna nezavednost na meji je velika. Za šole ni dosti preskrbljeno. Spritko takih razmer se ponemčevanje nadaljuje kakor v

stari Avstriji. Na severno mejo je treba pošiljati najboljše učiteljstvo in uradništvo, ki mu je treba ustvariti vse pogoje za neovirano delo v državnem in narodnem smislu.

Tudi o Prekmurju je bilo govora. Tamkaj sta proti nam dve fronti: nemška in madžarska. Nemški vplivi so nevarnejši. Čudno je, da zahajajo še danes nezavedni slovenski ljudje k maši na avstrijsko stran. Tamkaj dobivajo tudi pošto, so naročeni na avstrijske liste in širijo med nezavednimi tujega duha. Tudi šolsko in cerkveno življenje razodeva mnogo pomanjkljivosti. Tudi tukaj bo treba še mnogo šol in knjižnic in gre vsem neumornim prosvetnim delavcem v Prekmurju vse priznanje za to delo, saj je od njih odvisno, če nas bo prekmursko ljudstvo imelo za brate, ne pa za prišleke.

Po volitvah, pri katerih je bil ponovno izvoljen za prvomestnika inž. Janko Mačkovšek, je bila sprejeta resolucija, v kateri se naglašajo, naj se v Kočevju vzpostavi čimprej popolna gimnazija, kar bo v našo nacionalno korist. Na nacionalno ogroženem ozemlju naj se od državnih in samoupravnih oblastev izvaja nacionalna, prosvetna, gospodarska in socialna politika po nevsakdanjih merilih. V narodnostno mešanih in obmejnih krajih naše domovine naj se nudijo državnemu uradništvu vse tiste ugodnosti, ki ga lahko osvobodijo vsakega bremenečega vpliva in mu omogočajo svobodno udejstvovanje. Predvsem pa je treba zagotoviti učiteljem po zakonu določena stanovanja. Družba sv. Cirila in Metoda slej ko prej zahteva, da je treba v narodnostno mešanih krajih podrediti strankarsko življenje vzvišenim nacionalnim koristim.

Razkol v gasilskih vrstah

V nedeljo so se začele v Zagrebu gasilske slovesnosti, ki so se v ponedeljek zaključile s kongresom. Udeležba je bila ogromna, saj računajo, da je bilo v nedeljo v Zagrebu okoli 20.000 zunanjih gostov. Najmočnejše je bilo zastopano gasilstvo dravske banovine.

Med drugimi svečanostmi je bil v nedeljo tudi odkrit spomenik ustanovitelju Hrvatsko-slavonske gasilske zveze Djuri Deželiću. Med govorniki pri odkritju spomenika je nastopil tudi starešina varaždinske gasilske župe Marijan Dolanski in izjavil, da prekinitva hrvatsko gasilstvo s tem dnem vse zveze z Gasilsko zvezo kraljevine Jugoslavije. Zaradi tega snema hrvatsko gasilstvo vse znake in označbe s svojih gasilskih uniform, ki niso v soglasju z uniformami, kakršne so bile pred sprejemom gasilskega zakona. S tem dnem ne sodeluje pri nadaljnjih posvetovanjih jugoslovenskega gasilstva noben zastopnik hrvatskega gasilstva. Delo hrvatskega gasilstva naj bo v smislu te izjave v bodočnosti v soglasju s stališčem vsega hrvatskega naroda, s katerim hrvatsko gasilstvo stoji in pade.

Zaradi tega dogodka je starešina Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije Stanko Žagar

podal ostavko in so starešinstva gasilskih zajednic vardarske in dunavske banovine in beograjske gasilske župe odklonila sodelovanje pri svečanostih hrvatskega gasilstva.

Gasilska zveza je kljub izstopu Hrvatov sklenila nadaljevati svoje delo in je svoje

stališče nasproti hrvatski resoluciji izrazila v naslednji izjavi:

»Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije obsoja izjavo g. Marijana Dolanskega ob proslavi 60-letnice gasilske zajednice savske banovine v Zagrebu pri odkritju spomenika hrvatskemu gasilskemu delavcu pokojnemu Djuri Deželiću, ker jo je prečital brez vednosti in odobravanja odbora gasilske zajednice savske banovine. To se je ugotovilo tudi na seji zvezne uprave na podlagi izjav zastopnikov gasilske zajednice savske banovine. Zveza obžaluje, da so s to resolucijo pozneje soglašali zvezni starešina Stanko Žagar in člana uprave Srečko Jambrešić ter Branko Svoboda, ki so prav tako odstopili kot člani zveznega starešinstva in uprave. Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije bo tudi v bodoče nadaljevala svoje delo v korist gasilstva, ker je prepričana, da bo dokazal čas, da gasilstvo kot splošno potrebna narodna in človekoljubna ustanova ne more biti vezana in še manj odvisna od kakršnegakoli političnega strankarskega naziranja.« Kongres Gasilske zveze kr. Jugoslavije se je vršil nato v ponedeljek v posvetovalnici banske uprave. Na čast tujim odposlancem so z balkonov visele tudi angleška, belgijska, češkoslovaška in nemška zastava. Zaradi ostavke starešine Žagarja je kongres vodil prvi podstarešina zveze. Na njegov predlog je kongres poslal vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., gasilskemu pokrovitelju Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Vojaška godba je odigrala pri tej priliki jugoslovansko, angleško, češkoslovaško, nemško in belgijsko himno. V zaključnem govoru je podstarešina pozval gasilce ponovno k slogi.

Sledil je kongres Slovenske gasilske zveze pod vodstvom tajnika Mednarodne gasilske zveze Antonina Weisa iz Prage. Kongres je med drugim sklenil, da bo delal za sporazum med Čehoslovaki in Poljaki in pritegnil v zvezo še Bolgare.

Za predsednika Slovenske gasilske zveze je bil izvoljen podstarešina gasilske zajednice za dravsko banovino dr. Anton Kodre iz Ljubljane, za podpredsednika pa glavni tajnik Češkoslovaške gasilske zveze Antonin Weiss iz Prage. Eno podpredsedniško mesto je pridržano Poljakom. Sedež zveze je iz Češkoslovaške prenesen v Jugoslavijo. Novi odbor ima nalogo pripraviti nova pravila zveze in se bo trudil, da pridobi za sodelovanje Poljake in Bolgare.

Ne bo posebno mnogo jabolk za izvoz

Še pred kakšnim mesecem je kazalo, da bomo imeli v dravski banovini precejšen presežek jabolk za izvoz. Huda neurja s točo, ki so zadnje tedne napravila veliko škodo v posameznih krajih Slovenije, so računo znižala. Ob koncu junija so cenili kmetijski strokovnjaki, da bo Slovenija pridelala okoli 3550 vagonov jabolk. Največ bi po tej cenitvi pridelal srez Maribor levi breg, in sicer okoli 1500 vagonov, potem srez Celje 550, srez Ljutomer 440, srez Ptuj 360 vagonov; ostali srezi bi pridelali izpod 200 vagonov. Za izvoz bi od te množine prišlo v poštev do 1700 vagonov.

Za koliko so se ti računi po zadnjih nevihtah znižali, se še ne ve. Vsekako bodo jabolka, v katerih vnovčenje so kmetje marsikje stavili vse svoje upanje, malo vrgla, zlasti če po vrhu še cena ne bo ustrezna.

Izvoz jabolk, in sicer zgodnih, se je začel že v drugi polovici julija. Cene zgodnim jabolkom so se gibale med 1.50 in 1.75 Din za kilogram. Največ so šla zgodnja jabolka v Češkoslovaško in Nemčijo. Računajo, da je bilo doslej izvoženih kakšnih 300 vagonov zgodnih jabolk. Žal le, da zaradi nizkih cen dohodki niso bili posebno izdatni.

Huda gospodarska stiska, ki tare našega kmeta, se je letos še poostрила zaradi neugodnega vremena in zlasti zaradi neštetihih budih ur, ki so po mnogih krajih ugonobile do malega vse, kar je raslo na polju, v sadovnjakih in v vinogradih. Oblastva bi mo-

rala zdaj gledati na to, da bo kmet vnovčil po pravičnih cenah vsaj tisto, kar mu je še ostalo. Treba bo gledati na prste tistim prekupevalcem, ki bi se radi okoristili s kmečko nesrečo.

Kako žive naši rojaki na Nizozemskem

Pred leti je bilo na Nizozemskem (Holandskem) okoli 3000 Slovencev. Bilo je to v letih tik pred hudo gospodarsko stisko, ki je potem zadela ves svet. Zdaj je Slovencev na Nizozemskem po nekkih računih le še morda kakšnih 300. Največ jih je v Heerlerheidi. Mnogo Slovencev se je vrnilo v domovino, drugi pa so si polskali delo v Franciji in v Belgiji.

Delavske plače so približno nastopne: Delavci od 16 do 18 let zaslužijo po 2,30, delavci od 18 do 20 let po 3,30, delavci od 21 let dalje po 4,50 do 4,60 goldinarja dnevno. To so le pomožni kopači, a kopači zaslužijo dnevno tudi po 4,90 do 5,40 goldinarja. Delajo na akord. Nekateri skupine zaslužijo včasih tudi po 6 do 7 goldinarjev na dan. Oče dobi za vsakega otroka na teden 1 goldinar družinske doklade. Ko dopolni otrok 14 let, ne dobi oče več podpore. Na mesec plačujejo delavci do 12,40 goldinarja v pokojninski sklad po kategorijah. Ako delavec preneha z delom, preden mu poteče

10 let, mu nič ne izplačajo. Pravico do pokojnine ima šele po 10 letih.

V prvem letu ima vsak delavec pravico do 2 dnevov plačanega dopusta, potem pa vsako leto en dan več. V 10 letih ima torej 10 dni dopusta, v 15 letih pa 12 dni.

Na prvi videz so plače prav lepe, saj je en nizozemski goldinar vreden okoli 25 dinarjev, toda življenje na Nizozemskem je zelo drago. Zato si naši ljudje ne morejo bogve koliko prihraniti. Za nove priseljence ni več dela, ker je gospodarska stiska huda tudi na Nizozemskem. Slovenec slovi na Nizozemskem kot dober delavec, a kaj mu to pomaga! Izkoriščajo ga in ko je izmozgan in onemogel, ga pošljejo domov, kar velja za mnoge države, kjer žive naši izseljenci. Najbolje ravnajo z našimi ljudmi v Nemčiji, odkoder prihajajo od naših rojakov pisma, polna hvale na nemška oblastva, saj uživajo naši ljudje v Nemčiji iste pravice kakor domačini. Tudi v Franciji so se razmere za delavstvo zelo izboljšale, odkar je na krmlu vladavina ljudske fronte.

vija pod ugodnejšimi življenjskimi pogoji. Gosenice pokončajo domača perutnina, ki pa lahko oboli, če jih je preveč požrla. Tudi vrabci jih zasledujejo. Posebno pa jim strežejo po življenju sinice. Hudi pokončevalci gosenic kapusovega belina so najezdiki. Posebno znan je pa kapusov goseničar, ki ga najdemo po živih mejah in v bližini vrtov v rumenih zapredkih, tako zvanih goseničjih jajcih. Te uničujejo neuki ljudje, ker ne vedo, da pokončavajo koristno žuželko. Škodljivca napadajo tudi rudninske osice. Ličinka osice se razvije v trupu belinove gosenice ali bube in jo tako uniči. Starejše gosenice in bube napadajo tudi goseničarice.

Zatiranje kapusovega belina je posebno v letih, ko je zelo razmnožen, zelo težavno, ker s samim pobiranjem gosenic ga ne uničimo. V takih primerih uporabljamo razna sredstva, zlasti navadno raztopino tobačnega izvlečka in mazavega mila. Trdijo celo, da jih uničimo, če potrosimo superfosfat, apno ali pepel nanje. Ponekod jih ugonablajo z vodo, segreto do 55 stopinj Celzija.

Pri manjšem pojavu pa zatiramo škodljivca s pobiranjem jajčec, gosenic in bub — delo, ki ga pod večjim nadzorstvom lahko opravljajo otroci, da se stroški zatiranja zmanjšajo. Neposredno zatiranje s pobiranjem pa je mogoče le toliko časa, dokler se gosenice ne razlezejo v majhna zavetišča na zelju.

Da se ne bo škodljivec razpasel v še večje množine, je potrebno, da mu posvečajo kmetovalci vso pažnjo s smotrnim pokončavanjem in se tako obvarujejo škode na zeljnatih rastlinah, posebno na zelju.

Kapusovega belina je treba uničevati

Letos se je kapusov belin mnogokje v Evropi silno razmnožil, tako da se je bati za pridelek zelja.

Samica kapusovega belina odloži na spodnjo stran zeljnatih glav kot proso debela jajčeca, kjer so zavarovana pred mokroto in ptiči. Po dveh tednih se razvijejo iz njih gosenice. Ima pa kapusov belin pomladni in poletni rod. Gosenice pomladnega rodu žive na travniških rastlinah in ne povzročajo posebne škode. Poletni rod pa požrešno ob-

jeda liste zelja in sorodnih rastlin. Kakor opazamo letos pri nas, obžre zelje do gola, s čimer je pridelek uničen. Gosenice se premikajo zelo počasi. Dorasle gosenice zlezajo na drevje, zidovje, ograje, žive meje, kjer se zabubijo. Iz bube se naslednje leto v aprilu ali majniku razvije metulj, torej pomladni zarod, ki pa ni tako številen, ker pokončajo vremenske nepravilnosti, ptice in druge koristne živalce zalego čez zimo. Številnejši in nevaren je poletni zarod, ker se raz-

Politični pregled

Čeprav vojna med Kitajci in Japonci na papirju ni napovedana, se vendar že vrše krvavi boji. Zlasti krvava je zdaj borba pri Šanghaju, kjer

junaški odpor Kitajcev povzroča Japoncem čedalje večje skrbi.

Japonci so že v raznih odsekih šanghajskega bojišča dobili ojačenja iz Koreje in Mandžukua (Mandžurije). Japonska letala, ki so imela doslej svoje oporišče na Formozi, so dobila na razpolago novo letališče blizu Šanghaja. Na drugi strani pa imajo tudi Kitajci močno vojsko v Šanghaju, ki šteje 13 divizij

17. LJUBEZEN NE UMRE

MIRKO BRODNIK:

Doma Andrej ni dobil nikogar. Oče je bil na njeni, kjer so orali, mati pa je šla nekam na vas. Andrej je šel zato v svojo sobo in se preoblekel. Ko se je pogledal v ogledalo, se je moral samemu sebi posmejati. Tako smešenje bil s svojim upadlim obrazom in ostrizenimi lasmi. Obleka mu je bila kar preohlapna. Pa je odmahnil z roko.

Tedaj je začul v veži korake. Mati je bila. Odprl je vrata in obstal pred njo.

»Mati, zdaj sem pa prišel!« je rekel in ji begel v roko.

»Jej, kar ustrašila sem se,« je dejala Podbregarica. »Kje pa imaš vojaško obleko? Da te bom vsaj videla, kakšen si zdaj!«

»Oh, ta naj pa kar počiva nekaj dni,« je dejal Andrej. »Saj me boste še videli v njej, ko pojdem stran.«

»Nikar ne govori o odhodu, saj si še komaj prišel.«

»Saj veste, da dolgo ne bom mogel ostati. Komaj tri dni.«

»Kako se pa kaj počutiš pri vojakih?«

»Gre,« je dejal Andrej. »Samo navaditi se je treba. Jaz sem se kmalu, pri drugih gre pa to zelo počasi. Ni tako hudo, kakor sem mislil.«

»No samo da si zadovoljen,« je pomirjeno rekla Podbregarica. »Ali očeta še ni?«

»Ne, nisem ga še videl. O, se bo že vrnil. Saj ni daleč.«

Prav tedaj so se začeli spet koraki na pra-

gu. Stari Podlogar je bil. Dolgo je strgal prst s čevljev, preden je stopil v vežo.

Ko je zagledal sina, mu je pomolil roko. Premieri ga je od nog do glave in mu dejal:

»Pozen si, pozen. Srečal sem soseda, ki je prišel s postaje, pa je rekel, da te ni videl ne na postaji, ne na poti. Zato nisem bil doma.«

»Na postaji bi me bil moral že videti,« je odvrnil Andrej. »N, poti me pa ni mogel, ker sem šel po bližnicah. Saj jih še poznam.«

Tako je spretno prikril, da se ni pripeljal z vlakom.

Pod večer je šel Andrej na vas. Doma se ni prav dobro počutil, in kar nekam odleglo mu je, ko je stopil v vaško gostilno. Gostje, ki jih je bilo precej, so ga bučno pozdravili. Vabili so ga k vsem mizam, tako da se je Andrej komaj odločil, kam naj sede. Naposled je prisedel k mizi, kjer je bilo že nekaj njegovih tovarišev iz šolskih let.

»Zdaj pa šefan na mizo!« je ukazal.

Gostilničar si tega ni dal dvakrat reči. In potem je za prvim šefanom prišel na vrsto še drugi. In pri sosednih mizah je bilo podobno. Tako je bila vsa družba kmalu okrogla.

Vaški godec je sedel za pečjo in pritiskal na harmoniko. Fantje so privedli nekaj deklet in začeli kmalu plesati. V gostilni je bilo soparno ozračje, pomešano z vonjem po vinu, potu in cigaretah.

»Ali ti nič ne plešeš?« ga je vprašal sosed. »Kaj bom plesal?« je odvrnil Andrej in odmahnil z roko. »Prav ljubi se mi.«

»Prejšnje čase si bil pa drugačen,« je dejal sosed. »Takrat so te začeli kar podplati srbeti, če je kdo zaigral.«

Andrej mu ni odgovoril. Sosed pa je le silil vanj.

»Sploh si se zelo izpremenil. Ali morda zaradi Marije?«

»Pusti to,« je nejevoljno rekel Andrej.

»Uh, kako si nasajen. Pa ne da bi?«

»Kaj?«

»Za njo žaloval. Saj ni vredno. Nobena ženska ni toliko vredna, da bi se moški zanjo pehal in potem stokal, če mu kaj izpodleti.«

»Kako izpodleti? Kaj misliš s tem?«

»I, kaj! Saj vsi govorijo o tem. Ušla ti je z doma, pravijo.«

»Kdo je ušel?«

»I, Marija. In samo zaradi tega ni prišla na očetov pogreb, ker se je bala, da si ti v Zabukovju in da bi spet silil za njo.«

»Zdaj pa bodi že tiho,« je takrat vzrožil Andrej. »Kaj misliš, da sem zato prisedel k mizi, da bom tvoje neslanosti poslušal?«

»Tak pomiri se vendar,« se je umikal sosed. »Saj nisem mislil reči nič hudega.«

»Hudo ali ne,« je zaklical Andrej. »Molči, če ne veš nič pametnega.«

Tedaj pa se je tudi sosed ujezil. Vstal je. »Slišiš, da bi ti mene učil, kaj je pametno in kaj ni, si pa dosti prezelen.«

To je bilo Andreju dovolj. Skočil je proti sosedu in se zaletel vanj.

Možak v prvem trenutku ni slutil, da misli Andrej tako resno, zato se tudi branil ni

rednega vojaštva. Prispe pa tja še več novih divizij. Vodstvo kitajske vojske v Šanghaju je prevzel maršal Čangkajšek sam. Za pogum Kitajcev je značilno, da sta se dva kitajska kadeta s torpednim čolnom približila tik do japonske križarke »Isuno« in jo z dvema torpedoma močno poškodovala.

Po vesteh iz Tiencina so

na Japonskem razglasili splošno mobilizacijo.

Japonska vlada je sporočila državam, ki so zainteresirane v Šanghaju, da namerava nadaljevati boje z Šanghaju v svrhu zaštite tamonjnih Japoncev, ki jih je 30.000.

Kitajski finančni minister Kung, ki se zdaj mudi na Dunaju, je izjavil,

da si hoče Japonska na Kitajskem ustvariti ozemlje za svojo borbo z Rusijo.

Japonska bi samo s tem pogojem sklenila mir s Kitajsko, toda Kitajska odklanja vsak sporazum, ki bi bil naperjen proti tretji državi. Kitajska hoče živeti v miru z Rusijo in vso Evropo in se bo zato borila za neodvisnost do zadnje kaplje krvi. Kung se je pred prihodom na Dunaj mudil v Pragi, kjer je sklenil sporazum z oboroževalno industrijo, ki bo poslala Kitajski za 10 milijonov angleških funtov orožja. Iz Šanghaja javljajo, da je Kitajska razpisala notranje posojilo za oboroževanje v znesku 500 milijonov dolarjev. Posojilo se ne bo obrestovalo, odplačevati pa se bo začelo s tretjim letom po zaključku bojev z Japonsko.

V Tokiu so zelo vznemirjeni zaradi vesti,

da se Rusija pripravlja proti Japonski.

Poročila govore o pospešenih vojaških pripravah v Rusiji. K temu zatrjujejo iz japonskih vodilnih vojaških vrst, da je japonsko vrhovno poveljstvo že iz prvega začetka računalo s tem, da bo tudi Rusija pomagala Kitajcem. Take izjave kažejo na to, da mora biti Japonska silno oborožena, ker bi se sicer ne upala začeti vdirati v Kitajsko. Tudi Anglija ne gleda ponovnega japonskega vpada v Kitajsko prijazno.

Iz Španije poročajo

o manjših uspehih republikancev pri Madridu in o novih porazih republikancev na baskovskem bojišču.

Pri Madridu so republikanci na zapadnem bojišču napredovali proti Bruneti, a na baskovski fronti so frankovci zavzeli več va-

si. Po hudem porazu so se Baski zatekli v gore in se tam utrdili. Ni izključeno, da bo baskovska vlada spričo tega poraza odredila umik svoje vojske iz Santandra. Madridska vlada, ki se je bila preselila v Valencijo, se baje namerava zdaj preseliti v Barcelono.

Katalonski ministrski predsednik Campanys je izjavil te dni, da katalonska vlada podpira skupno špansko (valencijsko) vlado in ne podžiga separatističnih teženj Kataloncev.

Katalonci imajo zdaj pripravljenih 300 tisoč mož za boj,

ki jih bodo postavili, kakor je izjavil Companys, v obrambo skupne španske republike. Naglasil je tudi, da niti od daleč ne misli na kak ločen dogovor v državljanski vojni.

Po francoskih vesteh

so v Moskvi zelo vznemirjeni zaradi neuspehov španskih republikancev.

Stalin je te dni sprejel španskega poslanca in mu obrazložil stališče ruske vlade. Zahteval je, da se španska vlada v Valenciji prostovoljno podredi nadzorstvu ruskega vojaškega atašeya. Hkratu je obljubil Špancem vso nadaljno pomoč. Francoske vesti trde dalje, da so tri ruske tovarne ladje odplule iz Bakuja z velikimi tovari vojni potrebščin proti Španiji. V Španijo je odpotovalo tudi večje število letalskih, pehotnih in topničarskih oficirjev.

Po vesti iz Bagdada

je nastal v Iraku splošen upor.

Uporniki so ubili šefa generalnega štaba, generala Bekirja Sidkija, ki je pred 10 meseci razglasil diktaturo. Bekir Sidki je veljal za pristaša nemške politike in za odločnega nasprotnika Anglije. Kolikor se je izvedelo, je iraška vlada podala ostavko in je novo vlado sestavil Džemil Enah paša. Usoda prejšnjega ministrskega predsednika Sulejmana paše ni znana. Vse kaže, da so uporniki gospodarji položaja po vsej državi.

PETELIN JE V NEVARNOSTI

Avtomobilist kmetu: »Ali ste zadovoljni, če vam dam 50 dinarjev za kokoš, ki sem vam jo povozil?«

Kmet: »Najboljše bo, če mi daste 100 dinarjev, ker imam petelina, ki mu je bila nesrečna kokoš tako pri srcu, da mi od žalosti lahko še on pogine.«

preveč. Potem pa je bilo že prepozno. Preden se je zavedel, je ležal na tleh.

In potem je le malo manjkalo, da ni nastal splošen pretep. Komaj se je starejšim vaščanom posrečilo pomiriti mladino, da se ni sprijela, ker so vlekli nekateri fantje z Andrejem, drugi pa s sosedom.

Sosed je počasi vstal in pogledal Andreja. »Tole mi boš pa še plačal,« je jezno rekel. »Na sodišče te ne bom gnal, ker se mi ne zdi vredno letati v mesto, ampak prišel bo čas, ko ti bom vse z obrestmi vrnil.«

Segel je v žep in poklical gostilničarja.

»Tule zaračunaj štefan, da ne bo kdo rekel, da sem kaj njegovega spil.«

Te besede so merile spet na Andreja, ki bi bil kmalu iznova planil po sosedu. Le s težavo se je zadržal.

Ko je sosed odšel, je Andrej sédel. Vaščani so se hoteli zaplesti v nov pogovor, toda nikomur ni šla beseda prav iz ust. Vsem se je videlo, da jih tlači nekakšna mora, da visi dogodek, ki se je pravkar odigral, kakor oblak nad njimi.

Počasi so se drug za drugim razgubili. Tudi Andrej je plačal svoje in šel.

Domov se mu še ni ljubilo iti. Zato je zavil v hrib proti cerkvi.

Pot je bila prazna. Žive duše ni srečal, čeprav ura še ni bila pozna.

In šel je dalje proti gozdu. Kar same so ga nesle noge.

Tu se je takrat sestal z Marijo. Prvič na samem. Tu je bila njegova, tu je vzcvetela njuna ljubezen in obrodila sad.

Obstal je. Daleč spodaj je bila vas, že skoraj mirna, pokojna. Le malo oken je bilo še

razsvetljenih. Vse se je kopalo v soju upadajočega meseca. Tu in tam se je še vil droben dim pod nebo. Bele steze med hišami, povsod okoli pa tihi gozdovi, odkoder prihaja tiho šumenje nad dolino.

Andreju se je zazdelo, kakor bi bila v trenutku splahnela vsa jeza, ki ga je še pravkar kuhala zaradi prepira v gostilni. Kar pozabil je ves dogodek. Zdaj je bil v mislih spet pri svoji Mariji.

In ona... O, če ni še zaspala, misli zdaj nanj, premišljuje, kako so ga doma sprejeli. In spet se Andrej spomni sprejema in potem prepira v gostilni in zdaj se mu zdi že vse skupaj neumno in mora se zasmijati. Čemu se je bilo treba pretepati in se zaganjati v sosedu? Kakor petelin je bil. Saj je prav, če pravijo na vasi, da je Marija ušla pred njim. Tako vsaj nihče ne bo iskal zveze med njo in njim. In on sam si bo vse skupaj pokvaril. Zdaj je šele prav razumel, zakaj oče ni nič govoril z njim zaradi Marije. In mati tudi ne.

»Neumnost sem napravil,« si je dejal. »Najpametneje bi bilo, če bi sosedu prosil, naj mi oprostí.«

Tako je modroval, toda hkratu je tudi vedel, da sosedu ne bo prosil. Tako se pa ne sme ponižati, sicer mu bodo rekli, da se ga boji.

»Oh, kaj mi pa hoče,« se je potem potolažil. »Saj mi ne more škodovati!«

In potem je počasi odšel iz gozda nazaj proti vasi. Poslednje luči so se utrinjale po hišah. Od daleč je videl, da je na njegovem domu še svetlo. Iz kuhinjskega okna se svetli. Mati ga najbrž še čaka.

Pa vendar ni šel naravnost domov. Najprej

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem mariborskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: debelim volom 4.50 do 5.75, poldebilim 3.75 do 4.90, plemenskim 3.40 do 4.75, bikom za klanje 3.30 do 4.50, klavnim kravam 3.70 do 4.75, plemenskim 3.15 do 3.80, klobasicam 2.15 do 3.50, molznicam 3.25 do 3.60, brejim 3 do 3.50, mladi živini 3.50 do 4.75, teletom 4 do 5.50 Din.

ZITO. Na žitnem trgu je Prizad znižal nakupne cene pšenici za 10 Din pri 100 kg, tako da se zdaj njegove cene gibljejo med 164 in 170 Din. Pričakuje se nadaljno znižanje. To pa je malo verjetno. V zasebnem prometu zahtevajo za pšenico 165 Din, vendar je zelo malo zanimanja in kupčija sploh počiva. Turščica stane 92 do 93 Din.

Sejmi

- 24. avgusta: Šmartno pri Litiji (Javorje), Kočevje, Laško, Murska Sobota, Slovenska Bistrica. Sv. Duh pri Ljutomeru, Št. Jernej na Dolenjskem, Velenje;
- 25. avgusta: Loka pri Žusmu;
- 26. avgusta: Breg pri Ptuj, Rajhenburg, Velenje, Gaber;
- 28. avgusta: Dolnja Lendava, Sv. Trojica v Slovenskih goricah;
- 29. avgusta: Muta, Poljčane, Sv. Filip v Vratah;
- 30. avgusta: Sv. Tomaž v ptujskem srezu, Zagorje ob Savi, Žalec.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 18. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

- 1 nizozemski goldinar za 23.94 do 24.09 Din;
 - 1 nemško marko za 17.45 do 17.59 Din;
 - 1 angleški funt za 215.93 do 217.98 Din;
 - 1 ameriški dolar za 43.09 do 43.45 Din;
 - 100 francoskih frankov za 162.61 do 164.05 Din;
 - 100 češkoslovaških kron za 151.43 do 152.54 Din;
 - 100 italijanskih lir za 227.44 do 230.52 Din.
- Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 406.50 Din. Avstrijski šilingi so bili v ljubljanskem zasebnem kliringu po 8.46, nemški klirinški čeki pa po 13.01 Din.

ga je zaneslo pod kozolec, kjer sta se tolikokrat sestala z Marijo.

Še zmerom je bilo vse tiho kakor takrat. Voz je stal na sredi, le da zdaj ni bilo na njem sena, ampak stelja. In mesečina je prav tako silila skozi goste redi kakor takrat...

»O, da bi bilo moje vojaštvo že konec,« si je rekel Andrej. »Da bi se že vse enkrat razpletlo. Zdaj nisem ne krop ne voda. Igrati moram z vsem svetom komedijo, čeprav bi tako rad stopil pred ljudi in jim rekel: Takole je v resnici, pa nič drugače! Če se ves svet na glavo postavi, pojde pesem tako, kakor jo bom jaz pel.«

Nekoliko hladno je bilo, toda Andrej tega ni čutil. Še zmerom ni bil prav jasnih misli od vina, ki ga je popil kar preveč, toda počasi je že postajal bistrejši.

In potem je le šel domov. Ko je stopil čez hišni prag, je zagledal mater, ki je sedela v kuhinji in pletla.

»Kod si pa hodil?« ga je vprašala.

»Na vasi sem bil,« je skoraj nejevoljno odvrnil.

»Ali boš kaj jedel? Saj nisi nič večerjal.«

»Prav nič nisem potreben,« je dejal, potem pa se je le premislil:

»Če bi bilo kaj majhnega, bi pa le.«

Mati mu je prinesla iz shrambe suhega mesa in mu ga narezala.

»Če boš še lačen, si ga pa kar sam še odreži!«

»Ne bo treba,« je odvrnil Andrej.

In ko je meso pojedel, je odšel brez bede na podstrežje. Ko se je vrgel na posteljo, je zagodel:

»Hvala bogu, da je prvega dneva že konec!«

Drobne vesti

Jesenska prireditelj Ljubljanskega velesejma bo letos od 1. do 12. septembra. Za to prireditev je generalna direkcija državnih železnice dovolila polovično vozno, in sicer za potovanje v Ljubljano od 27. t. m. do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Na železniški odhodni postaji je treba kupiti poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za 2 Din. Na to izkaznico bodo v Ljubljani na velesejmu dali potrdilo o obisku in izdali velesejmsko legitimacijo, nato pa bo obiskovalec imel brezplačen povratek. Jesenski ljubljanski velesejem bo imel razstavo slovenskega novinarstva, etnografsko in misijonsko razstavo »Indijo«, gospodinjstvo razstavo »Materi za otroka«, umetnostno razstavo slovenskih likovnih umetnikov, cvetlično razstavo, vzoren sadni vrt, razstavo eksotičnih ribic in razstavo metuljev, razstavo malih živali, razstavo pernatih in dlakastih divjadi naših gozdov v posebnem živalskem vrtu in razstavo industrijskih in obrtnih proizvodov. bo 12. septembra. Obiskovalcem bosta na Tekmovanje jugoslovenskih harmonikarjev razpolago tudi lepo zabavišče in pa variete s prvovrstnimi atrakcijami.

Pridelek vina v Dalmaciji bo letos precej večji od lanskega, kakor kaže dosedanje stanje tamkajšnjih vinogradnikov. V sami ribeniški občini bodo pridelali okoli 1300 vagonov vina. Tudi sadje je letos v Dalmaciji zelo dobro obrodilo. Ker je ponudba velika, so cene precej nizke.

Točenje vina lastnega pridelka v savski banovini. Ban savske banovine Ružić je predpisal pogoje za izdajanje dovoljenj vinogradnikom za točenje vina lastnega pridelka na področju savske banovine. Po teh pogojih bodo mogli vinogradniki točiti vino najdalje štiri mesece.

DOPISI

GLOBOKO. Hranilnica in posojilnica, r. z. z n. z. v Globokem razglasa redni občni zbor, ki bo v nedeljo 29. t. m. ob 15. v šolskem prostoru za naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo in odobritev računskega zaključka za l. 1936. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti. V primeru, da

Drugi dan je malo poležal. Ni spal, le vstati se mu ni ljubilo. Dvignil se je šele takrat, ko je že slišal, da je že oče odšel, mati pa izginila v hlevu.

Za zajtrk je izpil malo mleka v kuhinji, potem pa se je vrnil v svojo sobo. Brskati je začel po omari in prinašati na dan stare spomine.

Kakšne neumnosti je hranil! Zvezke iz šolskih let, pisma, ki mu jih je pred nekaj leti pisalo neko dekle iz sosedne vasi, nerodna, smešna pisma. Da, Korenova Tončka je bila...

»Upam, da mati ni vsega prebrskala,« si je rekel. Potem je prijel pisma — precej jih je bilo — in jih raztrgal. In pomislil je, kako smešno mora biti, če tudi ona hrani njegova pisma. Ni jih bilo dosti, toda neumna so bila prav toliko, da se mu zdaj Tončka najbrž že smeje. In kako je to svojo ljubezen takrat prikrival pred starši. Ne oče ne mati nista ničesar zvedela o njej.

Po kosilu pa se je le sprožil plaz, ki ga je Andrej na tihem pričakoval. Ko je oče odložil žlico, se je obrnil k sinu in mu rekel:

»Upam, da si se zdaj pri vojaki že izpametoval.«

»Kako mislite, oče?« je vprašal Andrej.

»I, ali si že pozabil? Se boš pa vendar spomnil! Tisto s Kačarjevo Marijo.«

»Kaj hočete z njo! Ali mi res kaj drugega ne veste povedati.«

»Vidiš, to je prava beseda,« je veselo rekel Podbregar, ki je sinov odgovor razumel po svoje. »Kar sreča je, da si moral iti k vojakom, da nisi počel neumnosti. Sicer se ti je pa sama umaknila...«

»Aha,« si je mislil Andrej. Torej tudi oče

bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, bo pol ure pozneje drugi ne glede na število članov. — Načelstvo.

IVANJKOVCI. V terek je preminul v ormoški bolnišnici za zastrupljenjem krvi g. Matej Veselko, majhen posestnik iz Mihalovcev. Bil je dolgo vrsto let cestar pri okrajnem zastopu, potem pri sreskem cestnem odboru, nazadnje pa pri tukajšnji občini, kjer je bil 1. aprila letos reduciran. Mnogo let je bil oglednik živine. Marljiv pri vsakem delu in značajan, je bil vobče priljubljen. Dobil je pri delu majhno rano, ki ji ni posvečal posebne pozornosti in tako je postal šele 62 let star žrtev zastrupljenja. Pokopan je bil ob lepi udeležbi domačinov v četrtek na ormoškem pokopališču. Naj v miru počiva, ostalim pa naše sožalje. — Tukajšnja marljiva gasilska četa ima v načrtu izpopolnitev gasilnega orodja z motorko. V to svrhu priredi v nedeljo 5. septembra ob 15. sepveliko tombolo z mnogimi lepimi dobitki v Ivanjkovcih pri kolodvoru.

VERŽEJ. Seleksijsko društvo za svetlo-lisasto goved v Veržeju razstavi v sredo 25. t. m. nad 100 glav seleksijske živine na redni razstavi. Društvo deluje že od leta 1929. ter bo postavilo na razstavišče precej dober material. Ker bo nekaj dobre mlade plemenske živine tudi na prodaj, je dobrodošel vsakdo, ki se zanima za napredek živinoreje.

Domače novosti

*** Grški princ Peter v Zagrebu.** Nedavno zvečer je prispel v Zagreb grški princ Peter s svojim spremstvom in sicer incognito. Iz Zagreba je odpotoval v Budimpešto.

*** Skupščina sreske mladinske organizacije JNS v Ribnici.** Predzadnjo nedeljo je bila v Ribnici ustanovna skupščina mladinske JNS za srez Kočevje. Na skupščino so prihiteli mladi prišasti JNS iz vseh krajev obširnega sreza. Prišli pa so tudi stari nacionalni borci. Skupščino je otvoril poslevodeči podpredsednik sreske organizacije JNS g. Janez Arko. Razpravljalo se je o nujnosti in važnosti posega mladine v politično življenje. Za predsednika je bil izvoljen g. Arko Andrej, odborniška mesta pa so bila zaupana zastopnikom iz Ribnice, Sodražice, Loškega potoka, Kočevja in Velikih Lašč. Zaključno besedo je imel senator g. Ivan Pucelj, ki je

utrnil v mladini vero, da je njen nastop v politiki nujno potreben in da bo le organizirana postala važen činitelj. Nadalje je obravnaval vsa važnejša politična, socialna, gospodarska in kulturna vprašanja, ki stoje danes v ospredju.

*** Šaljapin pride na Bled.** V Salzburg je prispel sloviti ruski pevec Fedor Šaljapin s svojo rodino, da prisostvuje tamošnjim glasbenim svečanostim. Nato bo odpotoval na Bled, kjer namerava prebiti več tednov.

*** Predstavniki cerkve naj se ne spuščajo na politično področje.** Voditelji mladih hrvatskih katolikov dr. Cicak je napisal v »Mladi Hrvatski« daljši članek o borbi proti konkordatu, v katerem prihaja do povsem drugih zaključkov kakor pa slovenska glasila Katoliške akcije. Tako zatrjuje dr. Cicak, da v borbi okoli konkordata sploh ni govora o borbi proti cerkvi, temveč samo o borbi s čisto strankarsko političnimi smotri. Katoliška cerkev lahko mirno gleda na potek te borbe, ker je nihče ne more premagati, dokler je zvesta svojemu vzvišenemu namenu. Ako pa zaidejo predstavniki cerkve na strankarsko politično področje, potem je gotovo, da bodo prej ali slej zablodili.

*** Kdo se je izdajal za kmetijskega ministra.** »Jutro« piše: Zglasil se je pri nas kmetovalec iz Dobropolj in nam pripovedoval: V ponedeljek so minili že trije tedni, odkar je toča neusmiljeno oklestila vso dobropoljsko dolino. Vseposod smo pričakovali obiskov in ogledov, ki so tudi bili napovedani, a so žal izostali. Pač, ko smo po malem že pospravljali sledove strahovitega neurja, se je pripeljal z avtom v našo dolino prikupen gospod z naočniki v spremstvu nekaterih drugih mladih gospodov. Krajevni činitelji in agitatorji so nam ga predstavili kot ministra za kmetijstvo. S polnim zaupanjem smo mu potožili svoje tegobe in gospod minister je vse to vzel na znanje. Potem smo pričakovali pomoči, ki pa je prišla od druge strani kakor od kmetijskega ministra. Poizvedovali smo sem in tja, in si lahko mislite naše razočaranje ko smo izvedeli, da je bil minister za kmetijstvo g. Stanković tisti čas in je še danes v tujini in da ga nadomešča minister g. Janković, ki ševeda ne zna slovenski, med tem ko je nam predstavljeni »minister« govoril lepo po naše. Vprašamo, kdo je bil ta minister za kmetijstvo, ki si je dovolil tako strahotno potegniti strašno prizadete Dobropoljce. Pozivamo oblastva, da to doženejo.

»Ne.«

»I, Korenova Tončka. Praviš, da si že pred nekaj leti hodil okoli nje. Kako se ti zdi?«

Andrej je komaj prikril zloben nasmeh. In zdaj mu je bilo tudi takoj jasno, kako je oče prišel na to misel. Ker je tako grdo ravnal z njim, preden je odšel k vojakom, mu je hotel zdaj izbrati nevesto, ki mu bo morala biti po volji. Mati je brskala po njegovi omari — zdaj se je Andrej tudi spomnil, da je pred leti Tončkina pisma povezal, danes pa je dobil razvezana — in odkrila je Tončkine izlije ljubezni. Vse je povedala očetu in potem je družinski svet sklenil, da bi kazalo to staro ljubezen obnoviti in hkratu spraviti v hišo Korenov denar, ki ga mora biti precej, saj je Koren znan kot najtrdnjši kmet v sosedni vasi. Tako bi bili ubiti dve muhi na en mah...

»Hm, kako se mi zdi?« je nonoyil Andrej. »Res ne vem,« kaj naj bi rekel...

»Veš, s Korenom sem že govoril,« je nadaljeval Podbregar.

»Oho, tudi to že. No, lepe reči so mi pripravi,« se je sam pri sebi posmehal Andrej. »Kaj bi bilo, če bi se zdajle izdal,« si je nato mislil.

»Da, govoril sem,« je nadaljeval Podbregar, »in stari menda nima nič proti. Kaj če bi šel jutri Tončko obiskat?«

»Saj je še dovolj časa,« se je branil Andrej. »Ne, pa ni,« je vneto odvrnil Podbregar, ki je hotel kovati železo, dokler je bilo še vroče. »Čim preje, tem bolje...«

»Oče, kdo pa naj bi Tončko vzel?« je tedaj rekel Andrej, ki je hotel napraviti pogovoru konec. (Dalje prihodnjé)

ve, da je zbežala pred njim. Prav, prav. Kako bo takrat pogledal, ko bo vse zvedel!

O, koliko bi bil dal, da bi bilo to že zdajle... Toda kakor je obljubil, je zaenkrat še molčal.

Kačar pa je razpredal svoje načrte še dalje.

»Toda ko se vrneš od vojakov, si moraš poiskati ženo. Meni se ne da več delati. Tudi trden nisem več tako, kakor sem bil. Letošnjo zimo že hudo čutim. V noge mi je šla.«

»Saj je še čas, oče. Ne pozabite, da me čaka še leto dni vojaščine. Sami ste hoteli, da sem moral iti služiti.«

»Da, saj je bilo čisto prav. Tam te bodo vsaj naučili, kaj se pravi resno misliti.«

»Sodim, da sem zmerom dovolj resno mislil,« je odvrnil Andrej.

»Pa nisi,« ga je zavrnil oče.

»Kako morete to trditi?« je vprašal Andrej, kakor bi ga bile očetove besede prav hudo zadele.

»I, tako. Tisto s Kačarjevo ni moglo biti resno.«

»Pa naj bo po vaše,« si je mislil Andrej, a odgovoril ni nič.

Toda Podbregar je hotel povedati svoje.

»Ti,« mu je dejal čez nekaj časa, »malo sem premislil, katera bi bila zate.«

Andrej je prisluhnil. Tako daleč je torej že!

»Da. In zdi se mi, da nisem prav slabo izbral. Dekle ima denar in nič ji ni očitati. In premlada tudi ni, tako da se bosta lahko prav dobro razumela. Mislim, da je prav tvojih let.«

»Katero pa mislite, oče?«

»Saj jo dobro poznaš. Ali si ne moreš do-

* O tujskem prometu na Koroškem je izšel v »Koroškem Slovincu« članek, ki naglašja med drugim: Tujski promet je postal po vojni tudi na Koroškem eden izmed najvažnejših denarnih virov. Mnogim je ustvaril boljše življenjske pogoje, nekatere pa je spravil ob vse. Lep razmah tujkega prometa lahko beležita okolici Klopinskega in Baškega jezera, med tem ko se je razvoj ob južni obali Vrbskega jezera ustavil in so tamošnji hotelirji v skrbeh za svojo bodočnost. Težko pričakovanih gostov je vedno manj. Ko so začeli v Dolah pri Otoku graditi igrišče za golf, so listi mnogo pisali o privlačnosti te igre. Skoraj vsi Dolani in Otočani so se dali zapeljati in zidali so velike vile in jih lepo opremili. Zdaj so te vile skoraj prazne. Eden izmed Dolanov je zaradi zgradbe lepe vile prišel ob vse premoženje, pred nekaj dnevi pa je bilo na Otoku prodano posestvo družine, ki je tam gospodarila že nad 300 let. Ta družina je pričakovala lepe dohodke od tujkega prometa in k svoji vili je postavila še drugo in jo modernizirala. Zadolžila se je pri banki in ko gostov ni bilo, je naraščajoči dolg požrl vse posestvo. Prejšnji posestnik je zdaj siromak pod tujo streho. Neki kmet, ki je istotako stavil svoje nade na tujski promet in zidal lepo vilo, je dejal: Če bi imel še vso zemljo, ki sem jo podedoval, se ne bi bal bodočnosti. Zdaj imam prazno vilo in malo zemlje, in še ta ni obdelana.

Advokat dr. Klor Fran se je preselil s svojo pisarno iz Kozjega v Celje, Cankarjeva 7 I.

* **Podražitev kruha v Kranju.** Te dni so se sestali pekovski mojstri iz Kranja in okolice in sklenili zaradi podražitve moke podražiti kruh in vse pekovske izdelke. V ponedeljek 16. t. m. so že stopile v veljavo zvišane cene, in sicer stane kilogram bele kruha 4.50 din, črnega kruha pa 4 din.

* **Ogromen mamutov zob in okostje neke vrste prajelena** so izkopali pri Nadrljanu v Bački. V bližini so našli tudi nekaj posode, ki o njej domnevajo, da je iz rimskih časov. Poleg tega so dobili tudi precej kosti nekaterih drugih živali, ki danes že ne živijo nikjer več.

* »Slovenski mlekarški list« št. 8. je glede na mednarodni kongres za mlekarstvo, ki bo od 22. do 29. t. m. v Berlinu, posvečen mlekarstvu po svetu. Prinaša prav zanimive članke o mlekarstvu na Češkem, v Švici in v Italiji in prav lepo ilustrirane članke o Danski in Holandski, ki so jih prispevali domači strokovnjaki. Nadalje prinaša izviren članek o

nemškem mlekarstvu, ki ga je za »Slovenski mlekarški list« napisal g. Walter Clauss, glavni tajnik Mednarodnega mlekarškega kongresa, in izviren članek o mlekarstvu v Avstriji, ki ga je napisal tajnik Avstrijskega mlekarškega združenja. V celoti je ta številka »Slovenskega mlekarškega lista« posrečen prispevek k vprašanju organizacije mlekarstva. »Slovenski mlekarški list« izdaja Zveza mlekarških zadrug v Ljubljani, Selenburgova 7-II, in stane za celo leto 18 Din, odnosno 12 Din, ako se naroči pod skupnim naslovom (zadruga, društvo) najmanj v 10 izvodih.

* **Streli na urednika Matošiča.** Te dni se je pred zagrebškimi sodniki vršila razprava po tiskovnem zakonu proti uredniku Matošiču, čigar ime je postalo posebno znano zadnje čase zaradi njegovih napadov na dr. Mačka v »Danici«. Tožil je Matošiča zaradi razlajanja trgovca Penića. Razprava je potekla zelo burno. Ko je po zaključku razprave Matošič stopil na prosto, se mu je približal neznanec in ga udaril močno po glavi menda z boksarjem. Matošič se je opotekel, potegnil iz žepa samokres in dvakrat ustrelil na napadalca. Krogli nista zadeli napadalca, temveč zasebnega uradnika Stipo Lisca. V gneči ki je nastala zaradi napada, je napadalec pobegnil. Matošiču je napadalec z udarcem prizadel hudo rano na glavi. Ranjenega uradnika Lisca so takoj odpeljali z reševalnim avtomobilom na kliniko. Ko je Matošič ustrelil na napadalca, je stal v bližini krojač Matija Kovač. Ta je, ko je ranjeni urednik »Danice« Matošič sedel v avtomobil, petkrat zaporedno ustrelil iz svojega revolverja proti Matošiču. Vse krogle so zgrešile smoter. Stražniki so takoj navalili na Kovača in ga aretirali.

* **Okrevališče jeseniške bratovske skladnice pod Golico.** Bratovska skladnica na Jesenicah je pred kratkim kupila daleč naokoli znan penzion Verwega-Fenz, ki je tik pod Golico. Novo okrevališče ima izredno ugodno lego. Okrevališče stoji na prijaznem holmu in Bratovska skladnica bo pošiljala gor bolnike, ki so prestali hujše operacije in bolezn.

* **Porušeni mostovi v Osluševcih** ogražajo od dne do dne bolj promet. Mostovi leže že skoro tri mesece porušeni, prišla je tudi že komisija banske uprave, toda do danes se še nič ne vidi, da bi nameravali mostove popraviti, kar je za promet nujno potrebno. Občina Osluševci pa bi morala radi varnosti prometa označiti ta dela s primernim znamenjem,

da je cesta za vozovni promet zaprta; ponoči bi morala goreti luč. Nedavno se je vračalo več vaščanov ponoči domov z veselice. Čez most so bile navadno položene deske. V temni noči pa pešci niso opazili, da na mostu ni desk in je nenadno padlo v vodo 12 ljudi. K sreči so odnesli le lažje poškodbe. Lahko pa bi bile tudi smrtne žrtve.

* **Smrtna kosa v Julijski krajini.** V Gorici so umrli 47letni Valentin Furlan, 54letna Alojzija Komeljeva, dalje Josip Marc v starosti 63 let iz Ajdovščine, 30letni Avguštin Krašna iz Ajdovščine in 37 let stari France Skočir iz Kobarida, v Trstu pa 72 let stara Ivana Grižonova, 78letni Josip Trampuš, 64 let stari Josip Kobal in Josipina Kerševanova v starosti 70 let.

* **Streliška organizacija v Borovljah** je stara že preko 100 let. Ker je bilo pred davnimi leti v Borovljah in okolici še vse popolnoma slovensko, so imeli strelci slovensko poveljstvo. Med ljudstvom še danes slišimo značilne izraze kakor na primer: Vrakovec (peteline) napnite, proti lipi se obrnite in vsi glih strelite! Starodavno strelsko društvo ima vsako leto sredi avgusta svoje žegnanje. Ta praznik se obhaja na Doleh v cerkvi sv. Jožefa. V zadnjih letih pa žegnanja niso več tako živahna, ker propada puškarska obrt, s katero je bila starodavna strelska organizacija v najtesnejši zvezi.

* **Že drugi toča v Škocijanski dolini.** Letošnje nevihte tudi Škocijanski dolini niso prizanesle. Ljudje so se zelo veselili dobre letine, ki je letos dobro kazala, a je toča račune prekrizala. Julija je med strašnim viharjem padala kakor orehi debela toča, vendar pa je kmalu nehala in ni napravila mnogo škode. Žal je dolino te dni spet obiskalo neurje s hudim viharjem in točo. Ker je bila toča drobna, so ljudje mislili, da ni napravila kaj več škode. Ko so pa te dni gledali po polju, so videli, da se ranjena koruza suši, a fižol je dobil rjo in je uničen. Istotako je toča zelo škodovala krompirju. Tako so uničene kmetove nade.

* **Tretja letošnja žrtev potoka Unca.** Pred dnevi je šel sodar Karel Šunko s Planine pomagat svojemu sinu drobit gramoz v Lazah. Ko je prišel do mostu, ki veže Planino in Laze, je srečal ribolovskega čuvarja in mu potožil, da ga napada slabost. Po kratkem razgovoru sta se razšla. Šunko si je nato hotel pogasiti žejo. Stopil je pod most, da bi se napil vode iz Unca. Pripognil se je in začel piti. Naenkrat pa ga je napadla nezavest, zgrudil se je v vodo in utonil.

6 Arthur Conan Doyle: Maščevalci iz Indije

Ali je postal cloombrski dvorec zanju ječa? Kaj naj vse to pomeni? Kakšna zagonetna skrivnost mora biti to, ki celo otroke napravlja za ujetnike lastnega očeta.

OSMO POGLAVJE

Preden nadaljujem svojo povest, smatram, da je prišel pravi trenutek, ko je treba preustiti besedo tistim, ki so bili priče dogodkov v notranjosti graščine, med tem ko sem se jaz omejeval na opazovanja zunaj gradu.

Israel Stakes, cloombrski kočijaž, ni znal ne brati, ne pisati. Gospod Mathew Clark, presbiterianski pastor v Stoneykirku, se je zaradi tega potrudil, da je napisal vse, kar je Stakes izpovedal. Vse napisano pa je Stakes potrdil s križcem. Dobri pastor je najbrže pripovedovalčeve besede obrnil malo na lepše, vendar se iz pisanja še zadosti izraža Stakesova osebnost. Zato se pisanje lahko smatra za natančno poročilo o vsem tem, kar je Stakes videl in slišal, ko je služil pri generalu Heatherstoneju...

Izpovedbe Israela Stakesa, zapisane in overovljene od Mathewa Clarka, presbiterianskega pastora v Stoneykirku v wigtownski grofiji:

»Gospod John West in pastor pravita, naj bi čim več povedal o generalu Heatherstoneju in njegovi hiši, a čim manj o samem sebi, češ da bralce moje zasebne zadeve nič ne zanimajo. Tega seveda ne verjamem, ker

so Stakesi po vsej pokrajini znani in spoštovani. Mnogo je ljudi v Nithdaleju in Amondaleju, ki bi radi kaj slišali o sinu Archieja Stakesa in Ecclefechana. Toda naj ustrežem želji Johna Westa. Zato upam, da me ne bo pozabil, če mi bo treba kdaj prositi za kakšno uslužnost.

Pisati ne znam, zakaj moj oče me je uporabljal le za poljsko strašilo, namesto da bi me pošiljal v šolo. Kar se pa verskih naukov tiče, me je dobro vzgojil. Bog bodi hvaljen in češčen!

Zadnjega maja lanskega leta je bilo, ko me je na cesti ustavil oskrbnik MacNeil in me vprašal, ali bi šel služiti za kočijaža ali vrtnarja. Po naključju sem prav tedaj iskal službo, vendar mu tega nisem hotel reči.

»Vi lahko sprejmete to službo ali pa ne,« je rekel zbadljivo. »Je dobra služba. Marsikdo bi si prste obliznil zanj. Če jo sprejmete, pridite jutri ob dveh v mojo pisarno, pa boste lahko sami govorili z gospodarjem.«

Več nisem mogel izvedeti od njega, zakaj MacNeil je pretkan lisjak in jih ima precej za ušesi. Na onem svetu pa mu ne bo mnogo koristilo, če si je na tem nabral kup srebra. Na sodni dan bo velika množica takšnih oskrbnikov stala na levi strani božjega prestola, in nič se ne bom čudil, če bo tudi MacNeil med njimi.

Naslednji dan sem torej prišel v njegovo pisarno in sem dobil tam oskrbnika in dol-

gega mršavega moža s sivimi lasmi in obrazom, ki je bil rjav in gubast kakor oreh. Dolgi mož mi je ostro pogledal v obraz z očmi, ki so plamtele kakor žareče oglje, in me vprašal:

»Ali ste se rodili v tej pokrajini?«

»Seveda,« sem odvrnil. »Tudi je nisem nikdar zapustil.«

»Se nikdar niste šli iz Škotske?« je vprašal.

»Dvakrat na sejem,« sem rekel, ker sem resnicoljuben mož in ker je to vedel tudi gospod MacNeil, saj sem zanj kupil dva bika in eno kravo, ki jih je hotel imeti za posestvo Drumclough.

»Gospod MacNeil mi je povedal, da ne znate pisati,« je rekel dolgi mož, ki ni bil seveda nihče drugi kakor general.

»Ne!« sem odgovoril.

»Brati tudi ne?« je vprašal.

»Ne!« sem ponovil.

»Zdi se mi,« je menil general obrnivši se k gospodu MacNeilu, »da je to človek, kakršnega iščem. Služinčad se dandanes zaradi prevelike izobrazbe pokvari. Ne dvomim, Stakes, da bom zadovoljen z vami. Dobivali boste po tri funte na mesec z vso preskrbo. Toda pridržim si pravico, da vam lahko vsak čas v štiri in dvajsetih urah odpovem službo. Kako vam je to všeč?«

»Ni tako kakor v moji zadnji službi,« sem rekel čemerno. »To je resnica, zakaj stari Scott mi je dajal samo en funt na mesec in dvakrat dnevno ovseno kašo.«

»No,« je rekel, »morda vam povečamo plačo, če se dobro izkažete. Tu imate naplačilo, ki je tu v navadi, kakor mi je rekel gospod

* **Za župnega upravitelja v Hrenovicah na Krasu** je bil pred kratkim imenovan g. Ivan Bidovec, ki je bil svoječasno upravitelj župnije v Dolini pri Trstu. Svoje novo službeno mesto je že nastopil. V Brestovico je šel za upravitelja tamkajšnje župnije g. Bernard Spacapan.

* **Skupno v smrt.** Dva mlada Mariborčana sta si te dni blizu Sv. Marjete ob Pesnici vzela življenje. Bila sta to 27letni brezposelni tkalec Emerik Čuš in 23letna Štefka Deržolova. Čuš je s staro lovsko puško enocevko najprej ustrelil svojo ljubico. Zadel jo je pod brado in je v nekaj trenutkih izdihnila. Nato pa je Čuš še sebi pogнал kroglo v glavo. Pred očitno dogovorjeno skupno smrtjo sta bila oba dobre volje in sta zaužila precej vina. Čuš je pred smrtjo napisal svoji materi, ki ima trafiko v Mariboru lepo poslovično pismo. Vzrok obupnega dejanja je brezupna ljubezen.

* **Avto Maribor—Ptuj se je dvakrat vnel.** Kakor vsak dan se je te dni zjutraj odpeljal iz Maribora avto proti Ptuj. V bližini Zlatoličja pa je nenadoma nastal v avtobusu velik dim. Šofer je vozilo takoj ustavil in vsi potniki so morali izstopiti. Vsi prestrašeni so opazili, da je bil voz na zadnjem delu, kjer je kurjavni plinski kotel, popolnoma žareč. Potniki so hitro poiskali v bližini hiši škafe in z vodo požar pogasili. Ko so mislili, da je vse v redu, so potniki spet vstopili in šofer je nadaljeval vožnjo proti Ptuj. Avto pa še ni daleč privozil, ko so se v zadnjem delu avtomobila pod sedežem pojavili plameni hkratu z gostim dimom. Šofer je vozilo spet ustavil in so nato nekatere sedeže dvignili in pogasili ogenj. Na posled je avto v precejšnjo zamudo privozil v Ptuj. Pozivamo oblastva, naj store potrebno, da se taki dogodki ne bodo ponavljali.

* **Čudna pota strele.** V nedeljo zjutraj je udarila strela v hišo posestnice Urše Kuštrove v Gornjih Ločah. Strela je nad oknom prebila steno in švignila v sobo, kjer so imeli luč. Ugasila je najprej luč, potem pa oplazila koklo, ki je v košari ob peči valila jajca, jo vrgla ob tla in jajca razmetala. Druge škode ni naredila. Kokoš je bila kakor mrtva; ko pa jo je začela gospodinja skubsti, je naenkrat oživila. Prejšnji dan je v Gornjih Ločah udarila strela pri posestniku Kurkuriču. Prvič je strela pred nedavnim časom zažgala hišo, da je zgorela do zidovja. Drugič je strela udarila v svinjak, ki se drži

gospodarskega poslopja, in zažgala na njem slamnato streho. Toda navzočni zidarji in delavci so z vodo in gnojnico požar premagali in tako ubogo družino obvarovali druge hude nesreče.

* **Smrtna žrtev vojnega streliva.** Nedavno se je na pobočju Sv. Marka nad Št. Petrom pri Gorici spet pripetila nesreča z vojnim strelivom. Dva Goričana, 17letni Ambrož Križanič in 32letni Anton Pavšič, sta našla težko granato izza vojne, ki je tu po Sv. Marku zlasti hudo divjala in prekopala ves hrib. Oba pobiralca vojnega materiala sta se koj spravila na granato, katero sta hotela izprazniti. Pri tem delu sta najbrže udarila po vžigalniku in granata je eksplodirala. Nesrečnega Pavšiča je zadelo v polno in ga raztrgalo na kose. Križanič je pa kakor po žudežu oplazila samo kepa zemlje. Ko so ga prepeljali v mestno bolnišnico, je zdravnik ugotovil, da razen prask nima nobene rane. Utekel je smrti, utekel pa ni policiji, ki ga je spravila pod ključ, ker se je proti tozadevnim predpisom hotel skrivaj polastiti še nerazstreljene granate, ki bi jo moral javiti orožnikom, da bi poskrbeli za razstrelitev.

* **Silna toča okrog Konjic.** V soboto je nastala okoli Konjic strašna nevihta s točo, ki je klestila dobrih deset minut na ozemlju med Novo vasjo, Ločami, Sv. Jernejem pri Ločah in Sp. Grušovjem. Najhujše je prizadela žiška okolica. Ledena zrna so ugonobila skoro vse sadje, ono pa, ki je ostalo na drevju, ne bo za prodajo. Tudi dozorelo ne bo. Uničeni so vsi ajdovi in repni posevki. Okleščena sta fižol in koruza, močno prizadet je tudi krompir. Vinskega pridelka ne bo, ker bo ono, kar je pustila toča, ob času zorenja začelo gniti in se bo posušilo. Prizadeti ljudje z velikim strahom pričakujejo zimo.

Prostov. gasilska in reševalna četa Stražišče priredi v zvezi s proslavo 35-letnice obstoja v nedeljo, dne 22. avgusta 1937 ob 2. uri popoldne na Pantah veliko

TOMBOLO

Glavni dobitki: 1. kompletna spalna oprava; 2. moško kolo; 3. žensko kolo; 4. servis iz porcelana; 5. kuhinjska posoda; 6. otroški voziček. Poleg teh še preko 500 raznih dobтков. Tablice po 2 Din. Po tomboli se vrši veselica s plesom, pri kateri sodeluje celokupna Kranjska godba. Vabi Odbor. V slučaju slabega vremena se vrši proslava 29. avgusta z istim sporedom.

* **V lastni hiši je zgorel.** Nedavno zjutraj je v gospodarskem poslopju železniškega kretničarja Alojzija Pernata v Račah nastal požar. Pri požaru je zgorel lastnik poslopja. Kakor je izjavila njegova žena, se je Pernat dan poprej po majhnem prepiru odpeljal, ne da bi svoji ženi povedal, kam gre. Žena ga je potem pričakovala. Ko pa ga ni bilo, je legla k počitku. Zbudili so jo zgodaj zjutraj kriki sosedov, ki so opazili požar. Za časa požara so bili vsi prepričani, da se Pernat še ni vrnil. Ko so pa v skednju našli zogljenelo kolo, jih je obšla zla slutnja. Preiskali so pogorišče in kmalu našli Pernatovo zogljenelo truplo. Do nesreče je menda prišlo zaradi tega, ker se Pernat ni hotel vrniti v stanovanje in je šel spat kar nad hlev. Ker je imel po izpovedi njegove žene navado, da je v postelji, kadar je bil vinjen, kadil, domnevajo, da si je prižgal cigareto in s tlečo cigareto v ustih zaspal, kar je dovedlo do strašne nesreče.

* **Otrok na meji pod avtom.** Iz Planine pri Rakeku poročajo: Nedavno je privozil z Bleda neki avto na Planino. V tistem trenutku je pritekla izza hiše pred njega 7letna Slavka Markovičeva. Zaletela se je v prvi blatnik, ki jo je odbil, da je dobila hude poškodbe. Voznik jo je takoj naložil v svoj avto in odpeljal v postojnsko bolnišnico. Ugotovili so pretres možgan in več ran po životu. Opozarjamo starše, naj zlasti tu na meji pazijo na otroke. Planina je v poletni sezoni glavna prehodna točka avtomobilistov v Italijo in iz nje, v prahu pa vozniki ne more vedno videti, kaj se dogaja na cesti.

* **V 20 m globok prepad je padel.** V začetku t. m. se je ponoči vračal zidar Janez Černivec domov na Primskovo. Ker je bilo zelo temno je nenadno zgrešil pot in strmoglavil v 20 m globoko strugo Kokre. Sreča v nesreči je bila, da je priletel v plitko vodo, sicer bi gotovo utonil. Pri padcu si je poškodoval levo nogo tako močno, da ni mogel vstati. V vodi je ležal do naslednjega dne. Domači so pogrešili očeta, šli so ga iskati in so ga naposled našli v Kokri. Delavec Stare, ki ima hišico blizu Kokre, je povedal, da je na drugi strani Kokre vso noč tulil pes, vendar ni vedel, kaj to pomeni. Černivec je ostal kakih deset dni doma. Ker pa je tožil o notranjih bolečinah, so domači poklicali zdravnika dr. Novoselskega, ki je odredil prevoz v bolnico.

MacNeil. V ponedeljek vas bom pričakoval v Cloombu.

V ponedeljek sem šel potem v Cloomber. Velika hiša je to s sto okni ali še več. Dovolj je v njej prostora za pol občine. Z vrtnarstvom se sploh nisem pečal, ker Cloomber nima vrta, ki bi se bilo treba zanj brigati. Konj pa od začetka do konca tedna ni prišel iz hleva. Kljub temu sem imel mnogo dela, zakaj treba je bilo napraviti dolgo ograjo in podobne reči. Pa nože in čevlje sem moral čistiti in vršiti druga podobna dela, ki so primernejša za staro žensko kakor za odraslega moža. Služinčad je sestajala razen iz mene še iz dveh služabnic, iz kuharice Elize in sobarice Marije. Obe sta bili omejena stvora, ki sta malo vedela o svetu in s katerima se nisem prav nič pečal, ker sta mi bila mnogo preveč neumna.

Družina je štela štiri člane: generala, milostljivo gospo, gospoda Mordaunta in gospodično Gabrielo. Že po nekaj dneh sem opazil, da ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti. Milostljiva gospa je bila suha in bleda kakor strah, in pogosto sem jo presenetil, ko je skrivaj vzdihovala in stokala. Videl sem jo v gozdu, kako je sem in tja tekala, ker je mislila, da je nihče ne opazuje, in vila roke kakor bolna na umu. In potem mladi gospod in njegova sestra — oba sta bila videti žalostna, a najbolj general sam, zakaj medtem ko so bili ostali en dan potrti, drugi dan pa spet boljše volje, je bil general zmerom enak. Njegov obraz je bil kakor obraz zločinca, ki mu natikajo zanko na vrat. Vprašal sem služabnici, ali kaj vesta o tej družini, pa mi je kuharica odgovorila, da se ne vmešavata v

gospodarjeve zadeve in da se za ničesar ne brigata, dokler imasta delo in zaslužek. Obe sta bili ubožna, zaostala stvora, ki sta komaj mogla odgovoriti na vpludno vprašanje, čeprav sta znali sicer dovolj glasno klepetati, če sta hoteli.

Minili so tedni, minili meseci, a v gradu je postajalo slabše, ne boljše. General je bil čedalje nemirnejši, gospa pa čedalje žalostnejša. Vendar se nista nikdar prepirala. Kadar sta bila skupaj v jedilnici, sem pogosto obrezaval rožne grmiče na oknih in nehote slišal mnogokaj, kar sta si med seboj pripovedovala. Če sta bila oba mlada poleg, sta stara le malo govorila. Čim pa sta sin in hčerka šla, sta spet besedovala, kakor da ju čaka nekaj strašnega, čeprav mi ni bilo jasno, kaj sta prav za prav mislila. Večkrat sem slišal generala govoriti, da se ne boji smrti, tudi ne nevarnosti, kateri se lahko postavi v bran. A dolgo čakanje in strašna neizvestnost da sta ga čisto izčrpala. Potem ga je milostljiva gospa tolažila in govorila, da naposled vendar ne bo tako hudo, kakor si on domišlja, in da se bo navsezadnje vse pojasnilo. Toda te izpodbudne besede so bile govorjene gluhim ušesom. Kar se obeh mladitih tiče, sem pač vedel, da nista ostajala v parku, temveč sta obiskala Johna Westa v Branksomeju, če je le bilo na kakšen način mogoče. General je bil preveč zaposlen s svojimi lastnimi skrbmi, da bi bil to opazal, a jaz kot kočijaž ali vrtnar nisem smatral za svojo dolžnost, da bi pazil nanju. General bi bil moral vedeti, da pomeni mlade ljudi izpodbujati k nepokorščini, če jim kaj prepoveš. Če tega doslej še ni vedel, naj izve zdaj.

Izmed njihovih navad naj navedem, da general ni imel skupne spalnice z ženo, temveč je bival v svoji sobi, kolikor mogoče oddaljen od drugih. Ta soba je bila zmerom zaklenjena, kadar ni bil v njej, in ni bilo nikomur dovoljeno stopiti v njo. General si je sam postiljal in sam čistil sobo. Nobenemu izmed nas ni dovolil niti stopiti na hodnik, držeč do njegove sobe. Ponoči je hodil po hiši okoli in je imel goreče svetilke po vseh sobah in kotih, tako da v vsej zgradbi ni bilo temnega prostora. Često sem v svoji podstrešni sobici poslušal njegove korake: sem in tja, po stopnicah gor, po stopnicah dol, od polnoči do jutra, ko je prvič zapel petelin. Bilo mi je mučno ležati v postelji in poslušati to ropotanje, ne da bi smel vstati. Vpraševal sem se, ali ni morda blazen. Ali pa se je v vzhodni Indiji morebiti naučil poganskih in malikovalnih umetnij in je njegova vest zdaj kakor črv, ki zmerom gloda in ne pogine. Rad bi ga bil vprašal, ali bi mu ne bilo v olajšavo govoriti z blaženim Donaldom MacSnawom; pa bi morda ne bilo prav, in general ni bil mož, s katerim si se smel šaliti.

Neki dan sem baš imel delo s trato, ko je stopil k meni in me vprašal:

»Ali ste že imeli kdaj priložnost, streljati s pištolo?»

»Za božje ime,« sem vzkliknil, »še nikdar je nisem imel v rokah!«

»Potem je boljše, da se tudi zdaj ne pečate s tako rečjo,« je odvrnil. »Vsakemu možu njegovo orožje! A s krepko gorjačo znate ravnati, kaj ne?«

»To se razume,« sem veselo odgovoril, »v tem mi ni nihče v našem kraju kos!«

* **Smrtna nesreča kolesarja.** Ko se je peljal 21-letni delavec Ivan Perc iz Loke pri Žusmu s kolesom iz Volčje jame po klancu navzdol, je izgubil ravnotežje in padel tako nesrečno, da mu je počila lobanja. Perca so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

* **Dva požara.** Na Erzeltu nad Vipavo je zgorel posestniku Ivanu Miški skedenj s senom in raznim kmetijskim orodjem. Ker je bil skedenj prizidan k domači hiši, je bila nevarnost, da se ogenj razširi. Požrtvovalni gasilci pa so to preprečili. V Rihemberku se je vžgala streha pekarnice Karla Čehovina. Sosedom se je posrečilo ogenj ugasiti.

* **Zid je zasul dva delavca.** Nedavno se je v Kotnikovi ulici v Ljubljani pripetila huda nesreča. Dva delavca, 33-letni Jakob Keček, doma iz Stare cerkve pri Ljutomeru, ter 29-letni delavec Marjan Žagar, doma z Žage pri Jesenicah, sta tam podirala star zid. Izpodkopavala sta ga pa tako nerodno, da se je zid podrl nanju ter ju zasul. Drugi delavci so ju odkopali izpod ruševin. Keček ima manjše zunanje poškodbe, toda hujše notranje, smrtno nevarno ranjen pa je bil Marjan Žagar, ki je v bolnišnici, kamor so oba prepeljali, umrl za poškodbami.

* **Smrtna žrtev avtomobilske nesreče.** V ljubljanski bolnišnici je umrla zaradi poškodb, ki ji jih je prizadel avtomobil, ko se je zaletel vanjo na cesti blizu Kranja, ga. Karla Luznarjeva, soproga upokojenega nadučitelja in ravnatelja tiskarne »Save« v Kranju. Za nesrečo pokojnico, ki je bila v Kranju zelo priljubljena, žaluje ves Kranj in sočustvuje s hudo prizadetim soprogom.

* **Huda nesreča celjskega odvetnika.** Ko se je te dni vračal 50-letni celjski odvetnik dr. Anton Ogrizek na motornem kolesu s svojega posestva pri Sv. Emi v Celje, je v Opoki med St. Jurijem in Storami dohitel neki voz, ki je vozil brez luči. Dal je signal, voznik pa se ni pravočasno umaknil. Dr. Ogrizek je zadel od strani v voz in padel z motornega kolesa, ki se je nato zvrnilo nanj in mu zlomilo levo nogo pod kolenom. Ljudje so pozvali reševalni avtomobil iz Celja, ki je prepeljal dr. Ogrizka v celjsko bolnišnico.

* **Pozabljivost ji je rešila življenje.** V avstrijski Radgoni je nedavno izvršil samomor 22-letni pekovski pomočnik Alojz Urh. Usodnega dne se je zgasil na stanovanju svoje izvoljenke in ji naročil, naj se obleče

v boljšo obleko in gre z njim na kratek izprehod. Mladenka je želji svojega izvoljenca ustregla. Med potjo pa se je spomnila, da je pozabila doma neko malenkost, po katero se je vrnila brez spremstva Urha, ki ji je dejal, da jo bo počakal na nekem mestu. Ko pa je potem prišla nazaj, je na svojo veliko začudenje našla Urha ležečega v travi z rano v glavi in nezvestnega. Alojz Urh si je namreč med tem pognal kroglo v glavo nad desnim sencem in v nekaj minutah izdihnil. Med ljudmi se je raznesla govorica, da je Urh izvršil samomor zaradi nezvestobe svoje izvoljenke. Ker je pa pred tem naročil izvoljenki, naj se obleče tudi ona v lepo obleko, sklepajo, da je pokojnik imel namen končati življenje tudi njej. Na ta način si je mladenka rešila življenje po golem naključju zaradi pozabljivosti.

* **Smrt na električni žici.** 34 letni elektro-monter Hrastnik Mohor je hotel priključiti električni vod nad hišo g. Baldasina na Mariborski cesti. Postavil si je prekratko lestev in stopil na zadnji klin. Tedaj pa se mu je lestev zamajala, da je omahnil in zadel s podbradkom in roko na žico in obvisel na njej. Delavec, ki je stal spodaj in videl strašno nesrečo, je mislil takoj narediti kratek stik, toda vedel je, da potem Hrastnik takoj pade na tla. Po trenutnem premisleku si je postavil lestvo in zlezal k nesrečnemu, povzročil z navadno žico kratek stik in spravił Hrastnika na tla. Poklicani zdravnik je odredil umetno dihanje, a je bilo brezuspešno, ker je Hrastnik gotovo izdihnil že na žici.

* **V vodnjaku ga je zadela kap.** V Doliču pri Sv. Urbanu je ob zadnji nevihti strela treščila v hišo Marije Maletove. Poslopje je pogorelo. Posestnica in hčerka sta bili od strele prizadeti in še zdaj ležita v ptujski bolnišnici. Kmalu nato pa je na istem posestvu sledila nova nesreča. Po zadnjem požaru je bil namreč vodnjak popolnoma zablalen. 23-letni kmečki fant Janez Murko iz Desterika je zato šel v vonjak, da ga očisti. Neodno pa mu je v globini postalo slabo. Potegnili so ga navzgor. Ker so še opazili na njem znake življenja, so hitro poslali po zdravnika, ki ga je skušal rešiti z umetnim dihanjem, kar pa ni pomagalo. Zdravnik je ugotovil, da je Janeza Murka zadela kap.

* **Smrt od vroče kave.** Huda nesreča se je pripetila v Selovcu pri posestniku Karlu Kosikerju. Ko so bili domači vsi na polju, je kuhala Kosikerjeva dekla Marija Jovanova na štedilniku kavo. Mali 3-letni Kosi-

kerjev sinček Ivan se je motal po kuhinji, pa si je pristavil pručico in pogledal na štedilnik. Naenkrat mu je na pručici spodrsnilo. Pri padcu pa je potegnil otrok za seboj lonec s kavo. Tekočina se je razlila po njem in mu zadala take opekline, da je čez nekaj ur umrl.

* **Zaradi alkohola ga je zadela kap.** Na cesti v bližini Sv. Barbare v Slov. goricah so našli ljudje nezvestnega 48-letnega kovača Jakoba Budjo iz Sp. Korene. Skušali so ga s polivanjem in ribanjem obuditi k življenju, pa je bilo vse prizadevanje zaman. Budja je umrl od kapi, ki jo je povzročil alkohol.

* **Radvanjski vlomilec obsojen.** Mali kazenski senat v Mariboru je obsodil 44 letnega viničarja Cirila Strnišo iz Murščaka na 10 mesecev in 20 dni strogega zapor, ker je bil vlomil v Lobnikovo trgovino v Radvanju in odnesel razno blago.

* **V enem letu so mu trikrat požgali.** Posestniku Jožetu Kimovcu na Slivni nad Vaçami so v teku poslednjega leta trikrat podtaknili ogenj. Gasilec in drugim je uspelo, da so preprečili nadaljnje širjenje požara. Saj je prav v bližini Kimovčeve hiše, pa tudi poslopje sosedu Vrtačnika, ki ima takisto s slamo krito hišo in so gospodarska poslopja oddaljena od pogorelega kozolca le osem metrov. Lansko poletje je bil podtaknjen ogenj na Kimovčevi shrambi. Na jesen pa mu je zgorel hlev. Ljudski glas je osumil požiga Jožeta Dragarja z Gore pri Moravčah. S Kimovcem sta v starem sovraštvu in tudi zdaj teče med njima pravda. Dragarja so osumili požigov že tudi poprej, vendar si niso upali z besedo na dan. Značilno je, da je osumil svojega brata celo Lojze Dragar, ki je pisal nedavno Kimovčevemu Jožetu pismo, naj se varuje njegovega brata. Na podlagi teh govoric so začeli orožniki preiskavo in so napovedali Dragarju aretacijo.

* **Slomškova zlata ura ukradena iz muzeja.** Predzadnjo nedeljo dopoldne je bil mariborski muzej zelo obiskan. Ljudje so vse muzejske dvorane naravnost napolnili. To je bila ugodna priložnost za drznega vlomilca, ki se je vtihotapil med obiskovalce in je v Slomškovi sobi odprl s ponarejenim ključem vitrino in iz nje ukradel Slomškovo zlato uro. Nato je vitrino zopet zaklenil, tako da so šele naslednjega dne opazili, da ure ni nikjer več. Mariborska policija išče tatu.

»Naša hiša je tako samotna,« je pojasnil, »in mogli bi nas kdaj nadlegovati kakšni popetipi. Zato je najboljšje, če smo na vse pripravljeni. Jaz, vi, moj sin Mordaunt in gospod John West, ki bo tudi prišel, če bo treba, se že lahko postavimo sovražniku po robu, kaj ne?«

»Seveda,« sem rekel, »svatovati je lepše, kakor prepetati se — toda če mi povečate plačo za en funt mesečno, bom opravljal svojo dolžnost v obeh ozirih.«

»O tem se ne bova pričkala,« je odgovoril in mi res povečal plačo za dvanaest funtov letno, kakor bi bilo šlo za prav toliko pensov. Nikako nočem reči, da mislim slabo o njem, vendar se nisem mogel ubraniti misli, da je denar, ki ga tako razmetava, naposled nepošten pridobljem.

Po naravi nisem radoveden, toda zdaj sem še bolj tuhtal, zakaj je general ponoči letal po hiši sem in tja ter ni mogel spati. Neki dan, ko sem pometal hodnik, sem zagledal velik kup zaves, preprog in podobnega v kotu nedaleč od vrat, držečih v generalovo sobo. Nenadno mi je šinila v glavo neka misel in rekel sem sam sebi: Israel, zakaj bi se nocoj ne skril za tale kup in ne prisluškoval staremu generalu, ko bo mislil, da ga ne opazuje nobeno človeško oko!

Čim bolj sem o tem razmišljal, tem preprostejše se mi je zdelo, in sklenil sem, načrt res izvršiti. Ko se je stemnilo, sem rekel obema ženskama, da me bolijo zobje in da pojdem zaradi tega že kar v svojo sobico. Vedel sem natančno, da me ne bo zlepa kdo motil, če bom že enkrat tam. Čakal sem nekaj trenutkov, in ko je bilo vse mirno, sem

sezul čevlje in stekel po hodniku do kupa preprog. Tam sem legel in se pokril z velikimi preprogami tako, da sem lahko z enim očesom gledal po hodniku. Ležal sem čisto mirno. Kmalu je prišel mimo general in šel v sobo k počitku. Potem je bilo v hiši vse tiho.

Za vse srebro v Unionski banki v Dumfriesu bi tega ne storil drugič! Še zdaj ne morem misliti na tisti dogodek, ne da bi me spreletavala zona. Grozna je bila mrtvaška tišina, ki jo je motilo samo svečano tiktakanje stenske ure v enem izmed hodnikov. Zdaj sem prežal na eno, zdaj na drugo stran, in zmerom se mi je zdelo, kakor bi se bilo od nasprotne strani nekaj plazilo proti meni. Mrzel pot sem imel na čelu in moje srce je tolklo dvakrat tako hitro, kakor je tiktakala ura. Zelo me je plašil prah, ki sem ga vdihaval iz zaves in preprog, ker me je nepretrgano dražil h kašlju.

Zdi se mi kar čudno, da mi niso lasje osiveli od vsega tistega, kar sem takrat doživel. Ne bi tega storil drugič za nobeno čast na svetu.

Bilo je okoli druge ure zjutraj ali morda malo pozneje. Mislil sem že, da se naposled ne bo nič zgodilo, kar bi mi bilo sicer prav, ko je v mrtvaško tišino zdajci zadonel jasen glas.

Že pogosto so me prosili, naj opišem ta glas. Še nikdar v življenju nisem slišal podobnega glasu. Bil je oster, zvenec šum. skoro kakor žvenk pri trčenju vinskih kozarcev, toda mnogo višji in ostrejši, s čudnim klockotom, kakor bi deževna kaplja padla v sod z vodo.

Ves prestrašen sem čepel med preprogami

kakor zajec med zelnatimi glavami in sem imel odprta usta in ušesa. Vse je bilo spet tiho, le stenska ura je dalje skrbno tiktakala.

Zdajci sem zaslišal glas drugič, prav tako škripljiv in oster kakor prej, in zdaj sem čul tudi generala, zakaj zastokal je kakor na smrt utrujen mož, ki ga zbude iz spanja. Hitro je vstal, se oblekel, kakor sem mogel spoznati iz šumenja obleke, in začel korakati po sobi sem in tja. Hitro ko blisk sem spet legel med preproge in se pokril. Ležal sem tresoč se po vsem telesu in molil vse molitve, ki sem se jih mogel spomniti, a moje oko je še zmerom gledalo v vrata generalove sobe.

Malo časa nato sem slišal, kako je njegova roka pritiskala na kljuko, in potem so se vrata počasi odprla. Luč je gorela v sobi in videl sem v njej dolgo vrsto sabel viseti na stenih. General je stopil iz sobe in takoj zaklenil vrata za seboj. Oblečen je bil v spalni plašč, na glavi je imel rdeč fes in obut je bil v copate, pri katerih so bile pete odrezane in konci zakrivljeni. Sprva sem mislil, da blodi okoli v spanju, a ko je prišel proti meni, sem lahko videl odsev luči v njegovih očeh. Njegov obraz je drgetal kakor v smrtnem strahu. Še zdaj me spreleti groza, kadar se spomnim, kako je ta dolga postava z rumenim obrazom svečano in tiho stopala po dolgi, samotni veži. Zadrževal sem sapo in ga natančno opazoval, a ko je prišel prav do prostora, kjer sem ležal, mi je skoro srce nehalo biti v prsih, kajti glasno in razločno se je komaj tri korake od mene spet oglašil žvenk, ki sem ga bil prej slišal. Odkod je prišel ali kaj mu je bil izvor, je več, kakor morem povedati. (Dalje prihodnjč)

* **Nekaj števil o Trstu in okolici.** Italijanski statistični urad je nedavno objavil izid ljudskega štetja v lanskem letu. Iz podatkov vzemamo one, ki se tičejo Trsta in tržaške prefektore (pokrajine). Tržaška prefektura ima 30 občin. Od ljudskega štetja v l. 1931. pa do ljudskega štetja v l. 1936. je v to pokrajino pristojno prebivalstvo naraslo od 348.494 na 457.124 duš. V pokrajini prebivajoče prebivalstvo pa se je v istem razdobju pomnožilo na 351.595 duš. V Abesiniji je 3465 ljudi iz tržaške pokrajine, med katerimi je komaj 16 žensk, in še tiste so vse razen ene doma iz Trsta in ne s podeželja. S tržaškega podeželja je v Abesiniji 856 ljudi. V ostalem inozemstvu prebiva 864 ljudi, ki so pristojni v Trst, in 123 ljudi, ki so s podeželja. Naravni prirastek znaša v navedenem razdobju 4655 oseb. Iz notranjosti Italije se je priselilo v tržaško pokrajino 3993 ljudi.

* **Beda v Črni gori.** Med vsemi banovinami je zetska najubožnejša. Največ siromaščin je v pokrajinah nekdanje Črne gore. Po podatkih je navezano na javno pomoč nad 48 odstotkov vseh prebivalcev banovine. Našteli so 16.341 rodbin, v katerih ni nihče sposoben za delo. Te rodbine imajo okrog 67.000 članov, kar pomeni 6 odstotkov vsega prebivalstva. Brezposelnih delavcev je okrog 51.000, to je 5 odstotkov vsega prebivalstva banovine. Dalje so našli 67.209 zelo siromašnih kmečkih rodbin s 364.000 člani, to je 36 odstotkov vsega prebivalstva. Kakih 15.000 kmečkih družin ima od svojih zemljišč živež za dva ali tri mesece na leto, v ostalih mesecih pa so te družine navezane na javno pomoč. Kakih 16 odstotkov siromašnega kmečkega prebivalstva ima živež še za del zime, a je vendar za več mesecev potrebno pomoči. V rodovitnih letih se odstotki sicer malo zmanjšajo, povprečno pa je vendarle vedno skoro polovica prebivalstva banovine potrebna podpore v živilih in denarju. Na področju zetske banovine se izvršujejo sicer razna javna dela, a vse to ne more v zadostni meri ublažiti velike bede.

* **Ženo je prodal za osla in 100 dinarjev.** Ajdah Acifović iz Kosovske Mitrovice je kupil za osla deklet ter se z njim poročil. Kmalu je moral k vojakom in mlado Zado je pustil samo doma. Ko se je oni dan vrnil od vojakov in izvedel, da mu je bila Zada nezvesta, je vrgel njenega ljubčka v Ibro, kjer se je ohladil. Potem sta se pa pobotala, da mu je kratkoma prodal ženo za osla in 100 dinarjev. Tako je opral svojo sramoto in še nekaj zaslužil.

* **Aretacija zaradi tatvine v cerkvi.** Oblastva v Grgarju so aretirala nevarnega, 27 let starega, že večkrat kaznovanega tatu Ivana Doljaka. Obdolžen je tatvine v cerkvi v Sempasu.

* **Obsodba starega moža zaradi tatvine križev z grobov.** V Črniči in Oseku so začeli v aprilu zmanjkovati križi in kovinska znamenja z vojaških grobov. Aretirali so 70letnega Uršiča Josipa s Črniči. Sodišče mu je prisodilo dve leti strogega zapor, 2000 lir globe in pa povrnitev vseh stroškov.

* **Hišo je zažgal, da bi se rešil bolh.** V Pakijah blizu Ljubškega je imel kmet Gjoka Faradžkič čez noč goste, ki so mu zapustili mnogo bolh. Pomagal si je, kakor je vedel in znal, toda bolh se ni mogel znebiti. Slednjič je natresel po vsej hiši slame in jo zažgal. Od slame se je vnela tudi hiša, ki bi pogorela, da niso prihiteli na pomoč sosedje.

* **Strašna borba starega moža z razbojnikom.** V Drljanu v belovarskem srezu so napadli neznani razbojnik hišo poseznika Josipa Hanževačkega, starega 75 let. Hanževački je baje imel doma precej denarja. Ker so se v zadnjem času okrog vasi potikali sumljivci, je starec spal v svojem skednju sredi dvorišča, da bi imel pogled na dvoriščna vrata in na vhod v hišo. Usodno noč so se dvoriščna vrata odprla in proti hiši je prišlo več moških. Starčeva žena se je zbudila in začela klicati na pomoč. Hanževački je pograbil koso in z njo naskočil razbojnikom. Starec je mahal po napadalcih s koso, dokler se ni zaradi silnega udarca zrušil na tla. Drugo jutro so na njem poleg hiše našli dva mrtva razbojnika. Stari Hanževački pa ima na glavi tako hudo rano, da ni upanja na okrevanje. Ene-

ga razbojnika je starec zadel s koso v srce, drugi razbojnik pa je imel prerezan vrat.

* **Aretacija drznega vlomilca Ogrina.** Jezenskim orožnikom se je posrečilo prijeti starega vlomilca Ivana Ogrina, ki je nujno osumljen velikega vloma pri Ivanu Gradu v Št. Jakobu ob Savi.

* **Spopad ciganskih tolovajev z orožniki na Murskem polju.** Ker je tolpa ciganov v okolici Sv. Jurija na Bregu in Sv. Martina na Muri plenila po vaseh, kadar so bili ljudje na polju, jo je začelo orožništvo zasledovati. Svoj posel so cigani opravljali zelo previdno. Orožnikom ni uspelo priti ciganski tolpi na sled. Slednjič so se orožniki odločili, da zasledujejo cigane v civilni obleki. Ko so orožniki bili ciganom ponoči na sledu, so se cigani začeli braniti z orožjem. Nastala je borba, ki se je končala s smrtjo ene ciganke, smrtno rano enega cigana in z močno poškodbo orožnika, ki ga je besna ciganka ranila z nožem. Orožnikom se je posrečilo prijeti pet ciganov in deset cigank, ki so jih odvedli v zapore v Čakovcu.

* **Nevarnega vlomilca so prijeli.** 28 letni Janez Zajc je stanoval v eni izmed novih hiš na Vrhovcih nad Vičem in hodil v mesto na vlomilski posel. Tako je med drugim vlomil v vilo nekega trgovca na Taboru in v Kovačevo gostilno v Prisojni ulici. Pa mu je ljubljanska policija prišla na sled in ga prijel. Janez Zajc, ki je doma iz Mokronoga, je nevaren vlomilec. Kradel je tudi na deželi.

* **Cigani so vlomili v župnišče.** V Zgornji Polskavi so trije ciganski postopači ponoči vlomili v župniško pisarno in odnesli razne predmete manjše vrednosti. V isti noči je vdrla tolpa tudi v Spod. Polskavi v hišo posestnice Kavčičeve. Domači pa so se pravočasno zbudili ter vlomilce pregnali.

* **Ciganska nadlega v Prekmurju.** Blizu Dobrovnika so taborili te dni neki medmurski cigani, ki so imeli s seboj voz. Cigani so iz tabora hodili v okoliške vasi in je posebno pozornost zbuja mlada, zelo lepa ciganka. Ta je motila ljudi, med tem pa so cigani po hišah kradli. V Bogojini so vlomili v hišo Julijane Hajdinjakove ter odnesli osem litrov masti, par čevljev, 20 kosov jedilnega pribora in veliko steklenico vina. Vlomili so tudi pri šolskem upravitelju Brelihu ter mu ukradli več obleke, čevljev in denarja.

* **Obsojen tihotapec.** 35 letni Srečko Vončina iz Spodnje Idrije je bil od dveh finančnih stražnikov zasačen pri tihotapljenju. Na poziv, naj se vda, je baje odgovoril s streljanjem. Obtoženec je trdil, da je usodno noč prebil pri nekem prijatelju in da je nedolžen. Sodišče pa ni verjelo njegovemu zagovoru in ga je obsodilo na eno leto in tri mesece ječe.

* **Preiskava proti Sotlarju ustavljena.** Meseca aprila je zbudila aretacija 66-letnega Antona Sotlarja iz Doba v domžalski okolici in tudi drugod velikansko razburjenje. Stari Sotlar, ki je vse življenje pošteno delal kot hlapec si je ohranil do 20.000 din in je bil osumljen najhujšega zločina, da je namreč umoril svojo ženo Frančiško, poprej omoženo Jagodičev, ki je imela v Dobu skromno kmetijo. Državno tožilstvo je zdaj spoznalo, da Sotlar ni mogel biti morilec svoje žene ter je odredilo ustavitev kazenske preiskave.

* **Sin je smrtno poškodoval očeta.** Nedavno sta prišla 62-letni predelavec Brečko Ivan iz Zadobrove pri Škofji vasi in njegov sin na delo k gradbeni tvrdki Nerad v Celju. Delavcem pri Neradu se je zdelo čudno, zakaj je imel Brečko Ivan klobuk močno potisnjen na čelo. Proti poldnevju ga je nekdo opozoril, da se mu je vlila kri izpod klobuka, kar je takoj sporočil v Neradovi pisarni. Tvrdka je poslala ponj, da si je poiskal zdravniško pomoč. Zdravniku se rana ni zdelo nevarna in jo je le obvezal, vendar je svetoval Brečko, naj ne opravlja zidarskih del. Na vprašanje, kje je rano dobil, je odgovoril, da je padel. Kljub bolečinam je delal pri tvrdki še dva dni, ko je postal zaradi bolečin ves zmešan, kar so delavci spet prijavili v pisarno. Brečko je bil ves blede, prosil pa je, naj ga ne spravljajo niti k zdravniku niti v bolnišnico, am-

pak v domačo oskrbo, češ da ga ne boli močno. Nato je še sam sedel na kolo ter se odpeljal domov. Prihodnji dan je poslala tvrdka Nerad k bolniku zdravnika, ki je odredil njegov prevoz v bolnišnico. V pisarni celjske bolnišnice je izjavil, da mu je padla opeka na glavo. Zdravniku v bolnišnici, ki je izvršil na ponesrečencu operacijo, pa se je zdelo rana sumljiva in prizadejana od nekega drugega predmeta. Zato je spraševal bolnika se dalje. Po dolgem omahovanju je mož le priznal, da mu je rano prizadejal njegov sin, ko sta kosila na travniku. Oče Brečko je namreč svaril sina zaradi nekega pregreška, pa sta se sprla in je sin udaril očeta s koso po glavi. Očitno je oče zadevo hotel tajiti, da ne bi bil sin zaradi tega kaznovan. Rana je bila tolika, da je Brečko naposled v bolnišnici izdihnil. Brečko je bil priden delavec.

Popotnikova torba

Celjska nacionalna mladina se je organizirala

Celje, avgusta.

V vrsti mladinskih organizacij Jugoslovenske nacionalne stranke, ki se v zadnjem času snujejo v vseh večjih krajih, tudi celjska ne zaostaja. Te dni je imela v salonu Celjskega doma ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležila nacionalna mladina v izredno lepem številu. Navzoči so bili tudi mnogi starejši somišljeniki.

Predsednik pripravljalnega odbora mladinske organizacije Jože Veble je prisrčno pozdravil udeležence, zlasti narodnega poslanca Ivana Prekorška, poslevoedečega podpredsednika banovinskega odbora dr. Pirkmajerja, tajnika banovinskega mladinskega akcijskega odbora Uršiča, zastopnika krajevnih organizacij v Celju dr. Vrečka, zastopnike krajevnih organizacij iz Laškega in Škofje vasi, starejše člane Jugoslovenske nacionalne stranke in zastopnike tiska. Nato se je spomnil smrti velikega narodnega svečenika patriarha Varnave, čigar spomini so navzoči počastili s klici »Slava!« — Nato je Veble govoril o pripravah za ustanovitev mladinske organizacije in o njenem pomenu in njenih nalogah. Tajnik Viktor Jelen je poročal o pripravljalnem delu za ustanovitev mladinske organizacije JNS v Celju in o dosedanjem lepem uspehu organiziranja članov.

Tajnik banovinskega mladinskega akcijskega odbora JNS Uršič je v tehtnih izjavah očrtal smotre JNS in mladinskih organizacij in poudaril potrebo, da posega nacionalna mladina s svojim delom praktično v politiko in da se ustvari stiki med nacionalno mladino in starejšimi člani JNS.

Poslevoedeči podpredsednik banovinskega odbora JNS dr. Pirkmajer je sporočil pozdrave banovinske organizacije. Poudaril je, da je mladinskim organizacijam JNS zagotovljen velik napredek, ker si jih je zamislila in ustanovila mladina sama. Potrebno je, da nacionalna mladina preučuje program JNS in ga skuša po možnosti izpopolniti. Nacionalna mladina mora gojiti pravo tovarištvo in pravilno pojmovati svoje naloge v bodočnosti.

Narodni poslanec Ivan Prekoršek je po uvodnih besedah o nacionalnem in političnem udejstvovanju mladine pred vojno govoril o delu sedanje vlade, o dogodkih ob posetu predsednika JNS Petra Živkovića v Sloveniji, o Sokolstvu in njegovi hudi borbi v zadnjem času, o konkordatu in drugih perečih zadevah ter pozval nacionalno mladino k složnemu in vztrajnemu delu za napredek in zmago jugoslovenske nacionalne misli. Naposled je bil izvoljen odbor mladinske organizacije s predsednikom Jožtom Vebletom na čelu.

Šest pogorelcev zaradi otroške igre z vžigalicami

Cirkovce, avgusta

Nedavno je v Cirkovcih nastal požar na gospodarskem poslopiju posestnika Jožefa Kmetca. Požar se je takoj razširil na sosedni gospodarski poslopij, ki sta last Valentin Pennata in Terezije Kejžarjeve. Ni pomagalo požrtvovalno delo gasilcev iz Cirkovca in Mihovcev, stavbe so vse zgorele. Vendar velja gasilcem zahvala, da so preprečili razširjenje požara na druga poslopja. Poleg poslopij je zgorelo mnogo sena, slame in ovs. Zgorelo je tudi razno gospodarsko orodje. Pogorelci pa so, kakor so ugotovili orožniki, vsi zadostno zavarovani. Orožniki so dalje ugotovili, da je požar zakrivila štiriletna punčka, ki je hotela v kolarnici nekaj kuhati kakor je videla svojo mater.

Dve uri nato je ponovno zatrobila gasilska tromba. V bližnjih Stražgojncih, ki spadajo v občino Cirkovce, je začelo goreti gospodarsko poslopije posestnika Klasinca Jožeta, ki je bil z družino na njivah blizu vasi. Vsi so hiteli proti domu, da rešijo vsaj živino. Med tem se je požar razširil na sosedno poslopije Simona Herge. Čeprav je bila gasilska četa iz Sikol hitro na mestu in čeprav so vaščani pomagali gasiti, je požar uničil vsem trem posestnikom gospodarska poslopja. Gasilci so komaj zadušili ogenj, da se ni še dalje širil. Lastniki so le delno kriti z zavarovalnico. Tudi to nesrečo sta zakrivila otroka, ki sta se igrala v Klasinčevi kolarnici.

Murskopljcem gnijet krompir in ajda

Ljutomer, avgusta

Mursko polje je bilo letos deležno mnogo deževja in poplav, a ljudje so molčali, ker še niso slutili, kakšne zle posledice jim je prinesla preobilna mokrota. Niso še vedeli, kaj dela voda na njihovih njivah s krompirjem, ajdo in peso in na travnikih. Zdaj pa, ko jim neznosen smrad s travnikov in njiv zapira sapo, vidijo, da sta segnila ajda in trava. Ko koplje zemljo in išče zdrav krompir ali pa hoče rezati peso za svinje, se mora tiščati za nos, sicer mu neznosen smrad gnilobe zapre sapo. Krompirja ne bo niti za seme.

Murskopljcu je glavni pridelek krompir, s katerim krmi svinje za izvoz. Krompir navadno tudi prodaja in dobiva tako denar za dayke, obresti dolgov in nujne potrebščine. Kje bo pa zdaj vzel ta denar in s čim bo krnil svinje? Tako je zdaj poleg onih, ki jim je toča vzela letino, tudi Murskopljec zaskrbljen, kako bo živel v zimskem času.

Mirnopeška in šmarješka občina žrtvi toče

Mirna peč, avgusta

Hudih ur ni na Dolenjskem ne konca ne kraja. Tako je v nedeljo dopoldne spet prihrumela nevihta s točo, debelo kakor orehi, nad občino Mirno peč in Šmarjeto in oklestila vse vinograde, vsa sadna drevesa. Dozorevajoče sadje je tako obtokla, da ni za nobeno rabo. Dobro obetajočo ajdo, proso, turščico, korenje in peso je poškodovala tako, da je najmanj polovica tega pridelka uničena. Vihar je metal opeko raz strehe in prevračal kozolce.

Ze lansko leto je v občini Mirni peč toča tako potokla pridelke, da so se morali za nabavo ajdovega semena zadolžiti. Letos pa niso mogli plačati kmetje galice za škropljenje vinogradov, katere je lani prav tako uničila toča. Kakor so bili letos prvi pridelki slabi, tako so drugi obetali dobro in ljudje so se nadejali, da bodo lahko z izkupičkom poravnali dolgove in imeli dovolj za prehrano čez zimo. Najbolj so prizadete v mirnopeški občini vasi Čevče, Dolenja vas, Šentjurje, Hmelčec, Globoki dol, Gornje in Dolnje Kar-

teljevo, v občini Šmarjeti, Selo, Radonje, Dolnja vas, Gornja vas, Čelevec, Zalonče, Strelac in Orešje. Pomoč je nujno potrebna.

Kakor poročajo, je v nedeljo tudi v nekaterih drugih krajih Dolenjske toča vse pobila.

Gasilstvo bi ne smelo imeti opravka s politiko

Mirna, avgusta

Na Mirni je bila gasilska proslava z delnim zletom novomeške gasilske župe. Mirnski gasilci so prizidali h gasilskemu domu garažo za avto, ki so si ga med tem tudi že nabavili. Občina je dovolila zidavo, toda sresko načelstvo jo je dva dni pred proslavo zabranilo. Enako je bila zabranjena veselica s plesom, ki jo je občina že dovolila. Na posredovanje predsednika čete je potem vendarle sledilo dovoljenje za zidavo kakor tudi za veselico.

Slavja so se udeležili med drugimi znani stari gasilski borci Majer iz Kranja, Križnar iz Stražišča, Pristovšek iz Ljubljane, Burkelj z Vrhovega, Smolej iz Sevnice in še drugi. Bili so ob tej priliki odlikovani za zasluge pri gasilstvu, in sicer jim je iz Českoslovaške prinesel odlikovanja Franjo Bulc. K odlikovanju jim iskreno čestitamo.

Blagoslovitve doma in avtomobila ni bilo, ker je župnik g. Širaj to odklonil. Zelo čudno je nadalje, da se obveznega delnega zleta ni udeležila nobena druga četa iz novomeške okolice kakor samo ona iz Trebnjega. Župa je poslala samo tajnika Avsca, ki je četo lepo pozdravil in se ji zahvalil za nesebično delo. Pravijo, da se v gasilstvo ne sme vleči politika, a zakaj je bila izdana okrožnica, naj se gasilske proslave na Mirni nekatere čete ne udeležijo. Na kak način je prišla na to okrožnico štampiljka novomeške gasilske župe? Zakaj se slavja niso udeležili gasilci iz Ponikve, ki so bili že pripravljeni, da pridejo? Prosimo odločujoče, naj napravijo red.

Naši na tujem

Slovenci v Ameriki. V Clevelandu so umrli: Luka Lévec, star 55 let, doma iz Ihanu pri Domžalah, Ana Kužnikova, rojena Bačeva, stara 79 let, doma iz Koroške vasi na Dolenjskem, in Ivanka Krančeva, rojena Zomanova, stara 51 let, doma iz Št. Vida pri Stični. — V Calometu je umrla Ana Valdemayerjeva, stara 73 let, doma iz Bele krajine. Njen mož je bil Nemec. — V Buttejnu sta umrla

Bartelj Maljevec, star 64 let, doma iz Beli krajini, in Jože Počrn, star 64 let, doma od Novega mesta. — V Clevelandu je umrl advokat Jože Zaviršek, rojen v Clevelandu, kjer ima žive starše. — Znana Frančiška Tavčarjeva je bila v Los Angelesu obsojena zaradi sleparstva s čekom na zapor od enega do desetih let. Če se bo v zaporu dostojno obnašala, ga bo lahko zapustila že po enem letu. — V Sheboganu je umrl gostilničar Anton Simenc, star 45 let. — V Brouktonu je preminil Miha Mali, star 67 let, doma iz St. Petra na Dolenjskem. — V Clevelandu so umrli Ivana Pavlinova, rojena Trohova, stara 37 let, doma z Zalostnega vrha na Notranjskem, Matija Kraus, star 4 let, doma iz Assega pri Kočevju, Neža Lušinova, rojena Mrharjeva, stara 69 let, doma iz Prigorice pri Ribnici, Ivana Šavsova, rojena Šušteršičeva, stara 67 let, doma iz Ljubljane, Marija Gospodaričeva, rojena Rupertova, stara 29 let, doma iz Trstenika na Dolenjskem, in Ivan Pengov, star 55 let, doma iz Kamnika. — V New Duluthu je umrl Jože Škulj, star 35 let, doma iz Strug pri Ribnici. — V Oliverju je umrla Marija Erjavčeva.

Na sadje ne pijte vode!

Skoro vsako leto beremo, da je kdo umrl, ker se je na sadje napil vode. Neuki ljudje si tega dolgo niso znali pojasniti. Mislili so, da nastane v takem primeru nekakšno zastrupljenje. To pa ni res, vzrok smrti ni zastrupljenje. Če se napijemo takoj na sadje vode, nastane v želodcu in v črevih kvašenje, ki ga močno podpira tudi telesna toplota. S kvašenjem se sadje zelo napne, iz njega se razvije mnogo plinov, ki pritiskajo na čreva tako, da lahko tudi poči.

Navadno opravi človek to brez hujših posledic, napne se mu trebuh in večkrat mora na potrebo. Lahko pa je posledica tudi smrt. Zato ne smemo piti vode, kadar smo jedli sadje. Če pa že storimo to in opazimo prve znake napenjanja, se moramo takoj obrniti na zdravnika.

PROTISLOVJE

Jožek: »Striček, takoj moram povedati očki, da znaš plavati.«

Stric: »Zakaj pa?«

Jožek: »Ker pravi očka, da se komaj držiš nad vodo.«

DRAGA JE

Žena: »To je strašno! Tu berem, da lahko kupi moški v Vzhodni Afriki ženo za 300 dinarjev.«

Mož (zatopljen v čitanje): »Prav imaš, tudi meni se zdi malo predraga.«

Na zemlji ne bo kmalu zmanjkalo prostora

Koliko ljudi biva na zemlji, je vprašanje, ki se ne da čisto zanesljivo rešiti. Vendar pa postajajo te številke od štetja do štetja točnejše. Zdaj pravijo, da je vseh ljudi na zemlji okrog dve milijardi sto tisoč.

Številke — po podatkih Društva narodov — so zato precej netočne, ker je znano, da v nekaterih pokrajinah štetja sploh ni mogoče izvesti in se je treba zadovoljiti le s cenitvijo. Ena izmed držav, v kateri je ljudsko štetje zelo nezanesljivo, je Kitajska. Nekateri cenijo, da živi v tej deželi okoli 350 milijonov ljudi, drugi pa to število popravljajo za celih 150 milijonov in trdijo, da živi v sedanjih mejah Kitajske gotovo 500 milijonov ljudi. Pravijo, da tudi ni tako zelo važno, če vemo za natančno število ljudi v posameznih pokrajinah. Na podlagi teh približnih cenitev pa vendar lahko spoznamo, da celotno število ljudi na zemlji še vedno rase. To se dogaja skoro v vseh današnjih državah.

Številke, ki so zbrane pri Društvu narodov, pa kažejo še druge zanimivosti. Ena izmed najvažnejših je ta, da število rojstev pada. Da pa kljub temu celotno število ljudi na

zemlji rase, ni tako nerazumljivo, saj je tudi število, ki kaže umrljivost, zmerom manjše. V tej zvezi pa je morda tudi zanimivo vprašanje, koliko ljudi zemlja sploh more preživiti. Znano je, da zemlja ne bo še tako kmalu prenaseljena, da bi bil zaradi tega vsak prirastek ljudi nemogoč, saj človek spreminja nerodovitne pokrajine v rodovitno zemljo, na drugi strani pa je v mnogih pokrajinah prebivalstvo še redko naseljeno. Navsezadnje pa je tudi še nekaj pokrajin, ki so človeku danes komaj znane in v katerih še nihče ne prebiva. Da bi se prebivalstvo kdaj selilo zaradi tega, ker je bila ta ali ona pokrajina prenapolnjena z ljudmi, je malo verjetno. Velike selitve, ki jih našteva zgodovina, so najbrž imele za vzrok kaj drugega, morda preveliko željo po ropanju po tujih deželah.

Kakor rečeno, bivata na vsej zemlji po najnovejših cenitvah nad dve milijardi ljudi. Nekateri učenjaki dvomijo, da bi to število moglo kdaj znatneje narasti. Drugi pa vztrajajo pri trditvi, da je zemlja zmožna preživiti še štirikrat toliko ljudi, to je precej nad osem milijard.

Cepivo proti hripi so iznašli

Madžarska je med deželami, kjer zahteva hripa v Evropi največ žrtev. Zavoljo tega posvečajo njeni zdravniki tej bolezni posebno pozornost in s pomočjo Rockefellerjevega zavoda so v Budimpešti osnovali zavod, ki mu je namen preučevati samo to bolezen in ji najti primeren lek. Vodstvo tega zavoda ima dr. Richard Taylor iz Londona, eden izmed najboljših zdravnikov za hripa.

Odkar obstoji ta zavod, so v njem izvršili že nešteto poskusov na živalih, da bi preizkusili najrazličnejše zdravilne načine, ki jih priporočajo po svetu proti hripi. Posebno pozornost so posvečali cepivom, ki so jih preizkušali tudi na ljudeh. Kako se bodo vsa ta cepiva obnesla, še ni dokončno dognano, vendar je zanimivo, da ni izmed 154 bolni-

kov, ki so se podvrgli zaščitnemu cepljenju, do danes še nobeden huje obolel, večina pa sploh še ni dobila hripe.

Pri živalih, ki jih niso cepili, so bili hudi in tudi smrtni primeri hripe pogosti. Ko so jih pa cepili, se jih hripa vsaj dva, tri mesece ni lotila. Pozneje je učinek cepljenja popuščal, vendar pa so živali le laže obolele.

Taylor sklepa na podlagi dosedanjih izkušenj, da bi bilo v primeru hujšega nastopa hripe brez nadaljnega mogoče zaščititi tudi številno prebivalstvo s cepitvijo proti tej bolezni. Cepljenje bi se moralo pozneje ponoviti. Umestno bi bilo, če bi se dajali ljudje v začetku vsake zime cepiti. Učinek bi trajal vso zimo.

Milijon Američanov prebiva v stanovanjskih vozičkih

Zrak, sonce in voda privabljajo vedno več ljudi iz mest v prosto naravo. Meščani si zunaj grade hišice, da čez nedelje in praznike bivajo v njih. V Ameriki, deželi avtomobilov in velikih daljav, dobiva pa gibanje za bivanje v prosti naravi posebno lice. Namestu hišic prihajajo v modo stanovanjski vozički, ki jih priklopljajo k avtomobilom. V njih se lahko vozijo ljudje iz kraja v kraj in tabore, kjer se jim zahoče.

V vsakem človeku spi nekaj hrepenenja po potovanju in zato ni čudno, da se v Ameriki ljudje tako navdušujejo za vozičke, v katerih prebivajo in potujejo. Po nekih podatkih je v Ameriki že blizu 250.000 takih vozičkov. V letošnjem poletju je povpraševanje po njih tako veliko, da so jih morali izdelati še 40 tisoč.

K prebivanju v stanovanjskih vozičkih je pa seveda pripomogla tudi gospodarska stiska. Mnogim ljudem je cenejše stanovati v vozičku kakor v dragem stanovanju v mestu. Preprost stanovanjski voziček se dobi že za 100 dolarjev. Toda tudi najskromnejši vozički so opremljeni tako, da se počuti človek v njih kakor doma. V vozičku je električna razsvetljava, ki se da priključiti na električno omrežje tam, kjer človek tabori. Na elektriko se v vozičkih tudi kuha. Vsak voziček ima kopalnico in ko se ustavi, priključijo

cev na vodovod, da imajo ljudje v vozičku na razpolago tudi tekočo vodo. Prispevek za bivanje v skupnem taborišču znaša največ dva dolarja. Mnoga mesta so napravila posebna taborišča za stanovanjske avtomobile in jih priključila na električni vod in vodovod. Taborišča imajo tudi kinematografe in plesišča.

Mesta skušajo privabiti v svojo neposredno bližino čim več stanovanjskih vozičkov, ker imajo od tega veliko korist, saj hodijo ljudje v mesto kupovat življenjske potrebščine. Proti temu pa protestirajo hotelirji, ker so tujske sobe prazne. Zlati v Kaliforniji in v Floridi je mnogo stanovanjskih vozičkov. V milem podnebnju teh krajev lahko ljudje stanujejo v vozičkih skozi vse leto. Tisti, ki preživijo poletje v krajih s hladnejšim podnebnjem, se pa pripeljejo čez zimo v Kalifornijo in na Florido.

Nekateri ljudje preživijo v vozičkih samo počitnice, večini so pa vozički stalno bivališče. Američani so izračunali, da stanuje v takih vozičkih že nad en milijon Američanov. To so ljudje, živeči v glavnem od rent in pokojnin, potem brezposelni in taki, ki jim poklic dovoljuje potovati počasi od mesta do mesta. Pretežna večina vozičkarjev pa tabori vedno na istem kraju, kjer ima službo.

Priprave za raketo v vsemirje

Raketa, ki bi zletela v vsemirje, dela učenjakom velike težave. Zadnja, ki sta se spet začela s to mislijo resno baviti, sta profesor fizike dr. Goddard in polkovnik Lindbergh. Izkušnje so pokazale, da se ni dobro prenašati, in zato je dr. Goddard tudi sklenil, da javnost obvestil o svojih načrtih za polet v vsemirje šele tedaj, ko mu bodo ti rodili vsaj nekaj uspeha. Dotlej ne namerava izraziti svojega mnenja, kdaj bi se v najboljšem primeru moglo računati na to, da bo človeka ponesla raketa v sinje višave, kljub temu, da je takšno raketo profesor dr. Goddard že skoro dovršil.

To bi bil nekak zračni torped. Razumljivo je, da mora biti takšen izstrelek napravljen iz najodpornjšega gradiva, ki bi bilo dovolj močno, da bi premagalo velike razlike med toploto, ki vlada na zemlji in med ono v velikih višinah. Iz česa bo ta raketa sestavljena, dr. Goddard doslej še ni povedal. Ta zračni torped bo imel hitrost 1200 km na uro. Nejevernim Tomažem pa pravi dr. Goddard takole: »Kdor ne verjame, se mu moram res upravičeno nasmejati. Vsakemu izmed teh svetujem, naj pride takrat, ko bo torped zletel v zrak, na kraj, kjer bo izstreljen. Takrat bodo najbrž nekateri mislili, da se je približal konec sveta. Razumljivo pa je, da v raketi ne bo sedel pilot, pač pa bodo v njej vsi

instrumenti najpopolnejši, tako da bodo lahko nadomestili še tako dobrega pilota. Ko bo torped dosegel najvišjo točko, se bo začel počasi spet bližati zemlji in bo sam od sebe pristal.

× **Nov važen izum v letalstvu.** Izpopolnitev letala v tem smislu, da bi se moglo dvigniti navpično in tudi navpično spustiti na tla, je že dolgo vroča želja letalcev. Samo ta izpopolnitev je še potrebna in pa nov izum, s katerim bi bile izključene nesreče tudi če odpove v zraku motor, pa bi se odprlo letalstvu široko področje in letalo bi postalo najbolj priljubljeno prometno sredstvo. Toda prav ti dve najvažnejši vprašanji še nista rešeni in najbrž še dolgo ne bosta. Iz Amerike prihaja sicer vest o takem izumu, vendar so to, kakor pišejo listi, le poizkusi, ki še niso čisto dognani.

× **Tretji ruski polet čez severni tečaj se je ponesrečil.** Ruska letalca Levanevski in Kananajev, ki sta se v petek ponoči podala na nov polet iz Moskve čez severni tečaj v Aljasko, sta srečno preletela severni tečaj in se že na 2000 km približala Ameriki. Med tem sta naletela na hud nasproten vihar in na gosto meglo, zaradi katere sta se morala dvigniti 5000 m visoko. Letalo je naglo pokrila debela skorja ledu, kar je letalcema povzro-

čalo hude težave zlasti pri krmarjenju. Že v soboto bi moralo prispeti letalo v Ameriko, a doslej o njem še ni sledu. Najbrž sta letalca pristala kje na ledu.

× **V boju s kobilicami.** Med pokrajinami, ki jih neprestano ogražajo veliki roji kobilic, je tudi južni del Francije. Kmetje so se po teh pokrajinah že na vse načine prizadevali, kako bi pregnali nadležni mrčes s svojih polj in vinogradov. Edini način, ki je imel še vsaj malo uspeha, je ta, da so jih začeli preganjati z močnim vpitjem ali ropotom. Ko kmetje izvejo, da se bližajo od sosednih krajev roji kobilic, hite na polja in tam zaženejo silen vrišč in ropot s pločevinastimi posodami in z najrazličnejšimi instrumenti. To skoro gotovo pomaga, a je zamudno, ker traja predolgo časa, zato so si ljudje omislili gramofone z močnimi zvočniki, ki jih nastavljajo na vseh nevarnih mestih.

× **Živalska hvaležnost.** V živalskem vrtu v San Diegu v Kaliforniji blizu mehiške meje so imeli krasno tigrico, ki pa se nikakor ni hotela sprijazniti s svojim ujetniškim življenjem v kletki. Postala je že tako jezljiva in nevarna, da so jo morali spraviti v posebno močno kletko, ki so jo postavili na prostor obdan z globokim in z vodo napolnjenim žirokim jarkom. Nekega dne je ujetnica spet tako besnela, da se ji je res posrečilo priti iz kletke. Toda naletela je na nepremagljivo oviro, na vodo v jarku. Planila je sicer vanjo, pa ji njene plavalne zmožnosti niso dopuščale doseči nasprotni breg. Njen služabnik Johnson, ki je gledal njeno početje, jo je začel klicati k sebi, ji pomolil lestvo, na katero je splezala in se rešila. Morda ji je hladna kopel toliko ohladila kri ali pa se je tako veselila svoje rešitve, vsekako se je ljubeznivo pritisnila k svojemu rešitelju in ga prijazno gledala, kar je vse, ki so jo poznali, zelo osupnilo. Njeno nenavadno spreobrnjenje pa ni bilo samo trenutno, ampak je od tistega časa še vedno najkrotkejša in najhvaležnejša žival omenjenega vrta. Njen rešitelj gre brez skrbi v njeno kletko, kjer ga zdaj sprejme zmerom veselo in priliznjeno.

× **Kupčija z živimi mrtveci.** Neka Angležinja je delala imenitne kupčije s tem, da je raznim zavarovalnim družbam dostavljala mrtvaške liste ljudi, ki so bili pri njih zavarovani za življenje. Vse svoje sorodnike in znanke, za katere je vedela, da so zavarovani, je na potvorjenih listinah prijavila za mrtve in zahtevala zase zavarovalnino. Tako si je že prisvojila skoro pol milijona dinarjev v naši vrednosti. Naposled pa so jo le zasačili in obsodili na šest mesecev zapora.

× **Pes je zakrivil ločitev zakona.** Čudno ločitev zakona so imeli oni dan v Chicagu. Zakonca Marečkova sta se vrnila nekega dne pozno ponoči domov z veselice. Psiček ju je že nestrpno čakal in radostno je zalajal, ko sta se vrnila. Potem je pa odhitel in prinesel v gobčku copate, kakor je bil naučen. Naučil ga je bil tega gospodar sam, in sicer tako, da je moral najprej prinesiti copate njemu, nato pa njegovi ženi. Naenkrat je pa psiček zamenjal gospodarja z gospodinjo in prinesel je copate najprej nji. To je Marečka tako razjezilo, da je pograbil psička in ga jel daviti. Žena je pa pahnila moža vstran, vzela psička in ga odnesla v naročju k sosedovim, potem pa je vložila tožbo za ločitev zakona. Sodišče je njeni zahtevi ugodilo in obsodilo moža na plačevanje preživnine. Psiček je bil najbrže vesel, saj bo odslej nosil copate samo svoji skrbni zaščitnici.

× **Pet kilometrov metuljev.** Ob koncu julija so iz Nemčije poročali o ogromnih rojih metuljev, ki so leteli preko severne Nemčije proti jugu. Zdaj poročajo iz vzhodnega Holštajna in Meklenburga o nenadnem preobratu glede smeri teh rojev. Zdaj ne letijo več od severa proti jugu, temveč preko Vzhodnega morja z juga proti severu. Tako so te dni ob holštajnski obali opazovali ogromen roj kapusovih belinov, ki je letel proti otoku Femarnu. Ta roj je v dolžino meril več kakor pet kilometrov. Zakaj letijo metulji zdaj v drugi smeri kakor prvotno, ne vedo natančno, domnevajo pa, da so spremenili smer zavoljo deževja, ki vlada v Nemčiji.

✕ **Rusi pripravljajo polet okoli sveta.** Ruski letalci se pripravljajo na nov polet, ki bi jih vodil okoli zemlje preko polarnih krajev. Proga poleta bo znašala okoli 20.000 km in bo držala iz Murmansk proti vzhodu ob severni obali Sibirijske na Aljasko, od tam v severno Kanado, Grenlandijo, Islandijo in preko Norveške v Murmansk nazaj. Dosedanje izkušnje dokazujejo, da so ruska letala za takšne polete dobro pripravljena in da ruski piloti tudi največje težave z uspehom premagujejo.

✕ **Izdelovanje vitaminov v Rusiji.** Vodja oddelka za izdelavo vitaminov v ruskem komisariatu za prehrano prof. Golovin je izjavil, da se izdeluje vitamin C (proti ustni gnilobi), ki so ga še nedavno izdelovali iz smrekovih in borovih igel, zdaj iz bodičaste rože (rosa rubiginosa). Neke vrste bodičaste rože rasto tudi pri nas ob robu gozdov in v mejah. Najlaže jih poznamo po listih, porutlih na robu s številnimi bodicami. Listi diše po vinu in zato imenujejo nekateri to rastlino tudi vinska roža. Z vitamini C prekrbujejo v Rusiji domačine in naseljenke v severnih krajih. Predlanskim so izdelali Rusi tri milijone vitaminskih doz, lani se je pa povečala proizvodnja na 13 milijonov doz. Tvornice slaščic mešajo vitamin C v karamele, kandidno sadje in razne sadne soke. V tvornici v Šnelkovo družijo vitamin C z vitaminom A, ki podpira telesno rast in viša odpor telesa proti bakterijam. V Moskvi so pa zgradili tvornico, v kateri izdelujejo vitamin D, ki je proti angleški bolezni.

Radio Ljubljana

od 22. do 29. avgusta 1937.

Nedelja, 22. avgusta: 8.00: Vesel nedeljski pozdrav (citraški trio »Vesna«). 9.00: Čas, poročila, spored. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. Gvidon Rant). 10.00: Prenos promenade koncerta iz Dobrne (dirigent Josip Raha). 11.30: Otroška ura: Jurček in Jerica. 12.00: Priljubljeni napevi (plošče). 13.00: Čas, vreme, poročila, spored. 13.15: Lahka glasba (radijski orkester). 17.00: Kmetijska ura: Koristi zlozbe zemljišč (ing. Rado Lah). 17.30: Plesna glasba: radijski jazz in sestre Stritarjeve. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Jurij Mihevc — slovenski komponist v Parizu (Škerjanc iz Ljubljane). 19.50: Nastop dveh naših izseljencev z besedo in glasbo. 20.30: Pevski koncert Marije Peršlove (pri klavirju Lipovšek). 22.30: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Ponedeljek, 23. avgusta: 12.00: Uvertire (plošče). 12.45: Čas, vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Havajske pesmi (plošče). 14.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Trije veliki pesniki troimenih bratov: Djura Jakšič, Silvije Kranjčević in Fran Prešeren. 19.50: Zanimivosti: Messidor, sinfonična medigra (plošča). 20.10: Obraz nastajajoče kulture (profesor Etbin Bojc). 20.30: Slovenski vokalni kvintet. 21.15: Miloš Ziherl igra saksofon (plošče). 21.30: Radijski orkester. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Radijski orkester.

Torek, 24. avgusta: 12.00: Moški zbori (plošče). 12.45: Čas, vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Operetna glasba (radijski orkester). 14.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Lov na dvoru Duklje in Zete (dr. Milan Hercog, novinar). 19.50: Nekaj češke plesne glasbe (plošče). 20.10: Zavarovanje za starost, onemoglost in smrt. (Rudolf Smersu). 20.30: Klavirski koncert Hansa Priegnitzja (Berlin). 21.30: Šramli igrajo (plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Vesela glasba (radijski orkester).

Sreda, 25. avgusta: 12.00: Baletne suite (plošče). 12.45: Čas, vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Zvoki z ruskih poljan (plošče). 14.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacio-

nalna ura: Arheološka izkopavanja v Južni Srbiji — po iniciativi muzeja kneza Pavla. 19.50: Valčki Waldteufela (plošče). 20.10: Mladinska ura: Dvoboj med pšenico in rižem (dr. Valter Bohinec). 20.30: II. koncert oddelka zbora Glasbene Matice (vodil bo ravnatelj Albin Lajovic). 21.10: Schubert: Improptu št. 3 v b (klavirska plošča). 21.20: Slovenska glasba (radijski orkester). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Cimermanov trio.

Četrtek, 26. avgusta: 10.00: Otvoritev II. vseslov. pedološkega kongresa. 12.00: Godbe na pihala (plošče). 12.45: Čas, vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Radijski orkester. 14.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Savez Sokola kraljeve Jugoslavije. 19.50: 10 minut zabave. 20.00: Stari biseri vesele glasbe (plošča). 20.10: Zgodovinsko ozadje slovenske narodne pesmi, II. predavanje (dr. Ivan Grafenauer). 20.30: Pesmice ljubavne, pesmice zabavne (Jožek in Ježek). 21.00: Prenos slavnostnega koncerta o priliki otvoritve II. vseslovanskega pedološkega kongresa. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Radijski orkester.

Petek, 27. avgusta: 12.00: Slovenske pesmi (plošče). 12.45: Čas, vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Za kratek čas (plošče). 14.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: »Fer plej« (Miroslav Dobrin). 20.00: Heller: Češka beseda (plošča). 20.10: Uporaba mleka v gospodinjstvu (Ivanka Velikonjeva). 20.30: Citre solo (Vilko Skok). 21.15: Dueti: klavir in harmonij (Melita Gnjezdova in Dimitrij Kaškarov). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 28. avgusta: 12.00: Plošča za ploščo, pisana zmes. 12.45: Čas, vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo, pisana zmes. 14.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 18.40: Javna dela v dravski banovini (Združenje arhitektov in inženjerjev). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Roditelji in šola (Jovan Udicki). 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: »Bratci veseli po Šiški pojo, komarju so danes zdrobili glavo. (Vesele, okrogle in žalostne prigode iz bojev zoper komarja. Besedilo napisal Stanko Bižnik. Sodelovali bodo radijska igralska družina, pevci, plošče, bobni, fanfare, bombe, granate in vrtljaki. Vodil bo inž. Ivan Pengov). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Radijski orkester.

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Goveje srce v soku. Govejemu srcu odstrani vse kožice in ga dobro pretakni s slanino. Na razbeljeno mast stresi eno čebulo, dva korenčka, dva peteršilja in malo zelene, vse drobno zrezano. Nato položiš na zelenjavo srce, osoli in pokrito duši do mehkega. Med dušenjem prilij po potrebi malo vode in srce večkrat obrni, da se zapeče. Ko je srce postalo mehko, ga deni na krožnik in zreži na tenke kose. Sok in zelenjavo pretlači skozi sito, zlij nazaj v kozo in primešaj osminko litra kisle smetane. Stresi v sok tudi zrezano srce, in ko vse skupaj malo povre, je jed gotova. Zraven daš dušen riž, cmoke in slično.

Leča v solati. Lečo operi in namoči, nato jo skuha v slani vodi. Kuhano ocedi in pusti, da se shladi. Nato naliž na lečo olja, kisa malo popopraj, natresi drobno narezane čebule in zelenega sesekljane peteršilja, dobro zmešaj in daj na mizo namesto zelene solate.

Kumare v solati na ruski način. Kumare olup in zribaj ali pa zreži na tenke listke in zmešaj z omako. Omaka: 10 dek domačega sira pretlači skozi sito. K siru primešaj četrt litra kisle smetane, stlačen strok česna, malo popra in po okusu soli.

Goveji zrezek z jajcem (za eno osebo). Odreži zrezek od pljučne pečenke, kožice in loj

poreži. Zrezek samo malo potolci, malo popopraj in osoli. V kozo razbela mast in položi noter zrezek, ki naj se hitro zapeče. Če je mast premalo vroča, se prične meso kuhati, ker izteče iz mesa sok, in tako postane meso trdo. Zato dobro razbela mast, da se meso hitro zapeče. Ko je zrezek po eni strani zapečen, ga obrni, da se še na drugi strani zapeče. Ko je zrezek pečen, ga položi na topel krožnik, v ostalo mast pa ubij eno jajce; ko se prične rumenjati, položi pečeno jajce na zrezek, ostalo mast pa polij po jajcu. Daš s solato za večerjo na mizo.

Čokoladna krema. V lonec zlij četrt litra mrzlega mleka. V mleko daj štiri rumenjake, pet dek sladkorja in deko moke. Vse skupaj dobro raztepi. Nato postavi lonec v krop in raztepaje skuha v gosti kremo. Ko se je krema zgostila, jo odstavi in primešaj osminko kile zribane čokolade. Čokolado dobro umešaj. Nato postavi kremo v mrzlo vodo, da se bo hitro shladila. Med tem pa stolci četrt litra sladke smetane, dodaj dve žlici sladkorja, pomešanega z vanilijo. Smetano nato zamešaj v kremo. Posodo za pudling splahni z mrzlo vodo, napolni v posodo kremo in jo postavi za tri ure na led. Če pa ledu nimaš, postavi posodo s kremo v mrzlo vodo ali v mrzlo klet in jo pusti čez noč, da se strdi. Daš kot močnato jed na mizo. Če pa pripraviš kremo in daš namesto sladke smetane v kremo osminko kile sirovega masla, potem to kremo lahko porabiš za nadev kake torte.

Jajčni žličniki za eno osebo. V skledo stresi 20 dek moke, dve žlici olja, eno jajce, malo soli in prilijaj toliko mleka, da dobiš srednje gosto (bolj redko kakor gosto) testo. Testo dobro stepi. V kozo zavri dva litra vode in vodo malo osoli. Ko zavre, reži od testa drobne žličnike in jih zakuha v krop. Žlico, s katero režeš testo, vsakokrat dobro zmoči, da se je ne bo testo prijemalo. Žličniki naj vro 10 minut. Nato jih ocedi. V kozo razbela malo sirovega masla. Na maslo stresi žličnike in ko so se dobro segreli, zamešaj zraven eno stepeno jajce in daj takoj na mizo. Zraven daš kumare v solat.

Praktični nasveti

Hišno perilo, kakor krpe za brisanje posode, brisače, pa tudi razne prte, ki puščajo barvo pri pranju, takole operi: V velik lonec naliž kropa, ki mu dodaj malo navadne sode in kisa. Na pet litrov vode daš tri žlice sode in pet žlic kisa. Vsak kos zase deni v ta krop in naj se dobro segreje, a zavreti ne sme. Nato odstavi, da se v tej vodi shladi, dobro zmenčaj in v čisti vodi izperi, obesi, posuši in zlikaj. Pri prihodnjem pranju to perilo ne bo več puščalo barve. A vseeno moraš biti previdna in ne smeš takega perila ne namakati ali kuhati z drugim perilom vred, marveč to perilo, če bi še puščalo barvo, še enkrat v sodi in kisu pregrej, da se barva dobera ustali.

Razno pohištvo, posebno iz hrastovega lesa, se sčasoma ali od metle ali pri ribanju, brisanju poda spodaj zamaže, posebno pa noge pri stoli in kredenci. To očistiš takole: V liter vode daš žlico salmiaka, dobro zmešaj in z mehko krpo umiješ stolom noge. S suho krpo zbriseš in pustiš, da se posuši. Na čisto volneno krpo kaneš malo lanenega olja in dobro zdrgneš umite dele, nato jih brišeš še s suho krpo tako dolgo, da se prične svetiti in dobijo prvotno barvo.

Motne šipe se ne dajo z vodo lepo umiti, zlasti ne, če so na šipah mastni madeži. Zato zmešaj zribano kredo in vodo v gosto kašo, namaži nato šipe in ko se malo osuši, speriš s čisto vodo in zbrisi s suhimi krpami. Vsi mastni madeži bodo izginili.

Oljnato barvo iz obleke ali madež od olja očistiš takole: Madež dobro zmoči s toplo vodo in potem namili. Milo pusti na madežu dva dni. Kakor hitro se milo na madežu posuši, ga spet zmoči. Čez dva dni izperi milo s toplo vodo in krtačo. Ko se posuši in je madež izginil, tedaj obleko zlikaj. Če pa madež ni popolnoma izginil, ponovi to še enkrat. Blago obleke pa mora biti stanovitne barve, sicer milo barvo pod madežem obje in postane blago tam svetlejšje, odnosno obledi.



Od 11. - 12. septembra Ljubljanski velesejem

50% popusta na železnici, parobrodih.

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

Razstava slov. novinarstva.

Razstava Indija. Materi za otroka. Umetnost. Vrtnarstvo. Eksotične ribice.

Zoo. Male domače živali. Industrija. Obrt. Tekmovanje harmonikarjev 12. IX.

KRASNO ZABAVIŠČE.

VELIKOMESTNI VARIETE, popoldanske predstave zastoj! Vabimo Vas!

Za smeh in kratek čas

PRI ZDRAVNIKU

»Gospod doktor,« pravi bogat bolnik, »podažite me muči. Kakšno sredstvo mi priporočate proti tej boleznici?«

»Uredite si življenje tako, da ne boste zapravili dnevno nad 50 dinarjev, in zaslužite sami ta denar...«

NA PLESU

A.: »Vi ste edini kavalir v tej dvorani.«

B.: »Kako to?«

A.: »Vi edini se niste smejali, ko sem med plesom po nerodnosti stopil svoji dami na rob obleke, da se ji je raztrgala.«

B.: »Priatelj, na mojem mestu bi se tudi vi ne smejali. Vaša dama je namreč moja žena in baš včeraj je plačala za novo obleko 800 dinarjev...«

SUMLJIVA PODOBNOST

V dobi vladanja francoskega kralja Ludvika XIII. se je pojavil v Parizu tujec, Poljak, ki je bil po svoji zunanosti silno podoben francoskemu kralju. Kjerkoli se je ta Poljak pokazal, so ljudje šepetali, da je prišel kralj preoblečen. Zadeva je naposled prišla tudi do kraljevih ušes in kralj je dal poklicati Poljaka na dvor. Odvedel ga je pred veliko ogledalo, stopil poleg njega in pozorno motril čudovito medsebojno podobnost. Moral se je prepričati, da sta si podobna kakor jajce jajcu. Tedaj je vprašal Poljaka:

»Povejte mi, kje stalno živite?«

»Na Poljskem, Veličanstvo!«

»In vaša mati?«

»Tudi na Poljskem.«

»Ali ni morda nekoč v svojih mladih letih kdaj bivala tukaj?«

»Nikdar, Veličanstvo! Pogosto je sicer izrazila željo, da bi rada videla Pariz, a želja se ji žal ni nikdar izpolnila.«

»Čudno!«

»Pač pa sem se, Veličanstvo, pravkar spomnil, da je moj oče preživel nekaj let v službi na vašem dvoru.«

Kralj ga je pogledal, se zamislil in dal znamenje, da je avdijenca končana. Še istega dne je dobil mladi Poljak migljaj, da bi bilo zelo želeto, če bi čimprej zapustil Pariz in Francijo, kar je seveda tudi storil.

EDINI PLEMIČ

Neki lord je nekoč dejal pisatelju Swiftu: »Pravi plemič je tisti, ki nič ne dela!«

»Za vraga,« mu je odgovoril Swift, »na Angleškem delajo moški, delajo ženske, delajo konji, delajo voli, dela voda, dela ogenj, samo prašič ne dela. Mar je to edini plemič na Angleškem?«

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Zakaj niste prišli k meni že prej?«

Bolnik: »Posvetoval sem se najprej s sosedo, ki zna zdraviti bolnike z zelišči, pa mi je...«

Zdravnik: »...pa vam je gotovo svetovala kakšno neumnost...«

Bolnik: »...pa me je napotila k vam.«

KADAR IMA MOŽ DENAR

Žena: »Jaz zmerom vem, kdaj ima moj mož kaj denarja v žepu.«

»Kako to?«

Žena: »Če nima ničesar, vrže zvečer svoje hlače malomarno čez stol; če pa kaj ima, jih skrbno zravna in položi pod zglavje.«

MED ZAROČENCI

Ona: »Z veseljem hočem deliti s teboj žalost, skrb in jezo.«

On: »Toda saj nisem žalosten in nimam skrbi, niti jeze.«

Ona: »Le potrpi, to še vse pride, kadar bova poročena.«

SRAJCA

A.: »Naš baron so velik gospod, na vsakih štirinajst dni si preobleče srajco!«

B.: »Kaj gobeždaš! Baron si vsak teden preobleče srajco.«

A.: »Vsak teden? A grof?«

B.: »Grof pa vsake tri dni.«

A.: »A cesar?«

B.: »Ta pa kar naprej: srajco gor, srajco dol, srajco gor, srajco dol...«

PRESENEČENJE

A.: »Kaj te je na potovanju po Švici najbolj presenečalo?«

B.: »Računi po hotelih!«

Mali oglasi

HRANILNE KNJIŽICE

prodate ali kupite zelo ugodno potom moje oblastveno dovoljene pisarne. Takojšnja gotovina. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

PRODAM POSESTVO,

sestoječe iz vinograda, travnika, gozda, hiše v dobrem stanju in novega gospodarskega poslopja z vsem inventarjem po želji, zaradi onemoglosti po zmerni nizki ceni. — Ignac Škodiž, Sv. Peter — Med. selo, p. Podplat.

HVALA BOGU, DA SEM ZOPET NAŠLA MANUFAKTURO

Grajske starinarne, zdaj Vetrinjska 10, Maribor, kajti vedno sem tam kupovala vse blago, močne obleke in čevlje ceneje kakor povsod.

POSESTVO

52 oralov rodovitne zemlje, tričetrt ure od postaje, brez dolga naprodaj. Natančnejše informacije pri Moserjevi gostilni, Zidani most. Istotam tudi pojasnila zaradi prodaje velike stavbne parcele za zgradbo večstanovanjske hiše, ki je v tem kraju zelo potrebna.

HRANILNE VLOGE

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje vnovčim najkulantneje po najvišji ceni takoj v gotovini A. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14. Telefon 35-10.

Novosti

perila, obleke, pumparice i. t. d. nudi ceneno

PRESKER,
Sv. Petra c. 24.

SEZNANITI SE ŽELIM

z gospodično ali mlado vdovo, ki bi posedovala kakšno obrt ali primerno posestvo. Star sem 32 let srednje postave, čedne zunanosti, s 70.000 din prihrankov. Dopise na upravo »Domovine« pod »Lepa Harmonija«

OSTANKI

IZ MARIBORSKIH TEKSTILNIH TOVARN, pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 3 m, in sicer:

Paket »Serijska H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serijska M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečke, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluze in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket »Serijska C« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, oziroma plašč. Vsak paket poštne prosto samo 136 Din.

Serijska H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Stalna zaloga ostankov finega sukna in kamgarna od 62 Din naprej. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes na razpošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg.

NOVOST! SAMO DIN 49'50



Št. 62.300 Anker-ura
Pravi švicar. stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov
8 letno garancijo

Din 49.50

Št. 62.301 ista s
ovetljenimi kazalci
in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik. Mi
ga vam pošljemo
zastonj in poštne
prosto

H. SUTTNER

Ljubljana 6

Lastna protokulirana
tovarna ur v Švici.

Dunajski velesejem

OD 5. DO 11. SEPTEMBRA 1937.

Tehnični in poljedelski sejem do 12. sept.

Veliki srednjeevropski trg

Razstavljalec iz 20 držav
Kupci . . . iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejmsko legitimacijo in potnim listom prost prehod čez mejo v Avstrijo. — Madžarski tranzitni vizum se izdaja na podlagi sejmske legitimacije na meji. — Znatne vozne olajšave na jugoslov., madžar. in avstrijskih železnicah, na Dunavu in Jadranskem morju ter zračnem prometu. — Vsakovrstna pojasnila, kakor tudi sejmske legitimacije se dobe pri

WIENER MESSE — A. G., Wien VII
in pri častnih zastopstvih

v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31;

v Ljubljani: Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Tyrševa cesta 1;

v Ljubljani: Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), podružnica Hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora; Tujsko prometna zveza »Putnik« Maribor, Celje, Gornja Radgona, št. II, Dravograd in Maribor glavni kolodvor.